

Naročnina mesečno 12 Lit, za inozemstvo 20 Lit — nedeljska tedaj celoletna 34 Lit, za inozemstvo 50 Lit. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

Aspri combattimenti in Marmarica

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Sul campo di battaglia della Marmarica le forze dell'Asse hanno ieri aspramente combattuto per tutta la giornata. Nella zona di Bir el Gobi, a conclusione di una manovra di accerchiamento iniziata il giorno 23, la divisione «Ariete» e le divisioni corazzate tedesche hanno annientato la 22. brigata corazzata inglese. Sono stati catturati altri prigionieri e si sta procedendo all'ulteriore rastrellamento del terreno, dissiminato di carri armati britannici immobilizzati o incendiati.

Nulla di variato nello investimento della piazzaforte di Tobruk dalla quale il nemico, con appoggio di artiglieria ed aviazione, ha effettuato puntate di carri armati, tutte respinte dalle nostre truppe. Sono stati distrutti dodici carri ed abbattuti tre aerei.

Sul fronte di Sollum le truppe italo-tedesche hanno sostenuto fermamente gli attacchi, che l'avversario ha incessantemente rinnovato col impiego di nuove divisioni fatte affluire da oriente.

E da segnalare il magnifico comportamento della divisione «Savona», che combatte accanitamente e mantiene il possesso dei principali caspaldi.

Le aviazioni alleate si sono prodigate nella battaglia, concorrendo con intense azioni di bombardamento e mitragliamento.

Anche la piazza ed il porto di Tobruk sono stati ripetutamente bombardati dall'aria.

In combattimenti aerei la nostra aviazione ha fatto precipitare in fiamme otto apparecchi nemici. Altri dodici sono stati abbattuti da quella germanica che ne ha anche incendiati sei al suolo.

Nel complesso della dura giornata sono state inflitte gravi perdite al nemico in uomini, mezzi motorizzati e materiali.

Anche le nostre perdite sono sensibili.

Nel sud Cirenaico il piccolo presidio della oasi di Giallo resiste con tenacia alla pressione dell'avversario.

La nostra aviazione ha ancora sottoposto ad intensa offesa la formazione corazzata, che ha puntato sulla oasi. Numerosi altri automezzi della colonna nemica sono stati colpiti ed incendiati.

Velivoli inglesi hanno effettuato incursioni, senza causare vittime ed arrecando soltanto leggeri danni, su Tripoli, Benghazì e qualche minore abitato della Libia. Nel cielo di Tripoli un nostro caccia ha abbattuto un «Blenheim».

In Sicilia nel pomeriggio di ieri, l'artiglieria contraerea ha abbattuto un «Hurricane» il cui pilota è stato catturato.

Nell'Africa Orientale il nemico ha preso contatto con le posizioni avanzate della piazza di Gondar ed ha effettuato azioni aeree e di artiglieria sulle nostre difese, che hanno attivamente reagito. Sulla fronte settentrionale della piazza, davanti al caspaldo di Chercher (Ualag) elementi avversari sono stati attaccati e dispersi dai nostri reparti.

Voio poročilo št. 541 sporoča:

Srditi boji v Marmariki

22. angleška oklepna brigada uničena - Pri Sollumu odbija divizija „Savona“ vse sovražne napade - Velike angleške letalske izgube

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na bojišču v Marmariki so se včeraj sile Osi srdito vojskovale skozi ves dan. Na ozemlju Bir el Gobi je kot zaključek obkroževalnega manevra, ki ga je dne 23. t. m. začela divizija «Ariete» skupno z nemškimi oklepnimi divizijami, uničila 22. angleško oklepno brigado. Zajetih je bilo še več ujetnikov in nadaljuje se čiščenje ozemlja, ki je posejano z angleškimi tanki, ki so onespособljeni ali pa zažgani.

Nič izpremenjenega pri obleganju trdnjave Tobruk, iz katere je sovražnik s pomočjo topništva

in letalstva izvedel izpadne poskuse, ki so bili vsi odbiti od naših čet. Uničenih je bilo 12 tankov in sestreljenih trije letali.

Na bojišču pri Sollumu so italijanske in nemške čete odločno vzdržale napade, ki jih je sovražnik ponavljal in uporabljal nove divizije, ki so prihajale z vzhoda.

Podčrtati je treba odlično obnašanje divizije «Savona», ki se žilavo vojskuje in drži glavne postojanke.

Zavezniško letalstvo se je odlikovalo v bitki, ko je sodelovalo z bombnimi napadi in obsipavalo sovražne postojanke s strojnimi. Tudi trdnjavo

Tobruk in pristanišče so letala ponovno bombardirala iz zraka. Med letalskimi boji je naše letalstvo sestrelilo v plamenih osem sovražnih letal,

Ekse. minister Serena je na Visokem komisariatu sprejel tudi rektorja univerze dr. M. Kosa.

Berlinska konferenca: Boj proti boljševizmu - glavna politična naloga nove Evrope

Berlin, 25. novembra. AS. Nemški tisk piše danes zelo obširno o berlinski konferenci, katere se udeležujejo odlične osebnosti iz držav, ki so pristopile k pogodbam proti kominterni. Ves nemški tisk piše, da je sestanek te konference zgodovinsko važen, kajti ta konferenca je simbolično orisala skupnost Evrope proti skupnemu sovražniku — boljševizmu.

«Völkischer Beobachter» piše, da se vsi državniki, ki so se zbrali v Berlinu, zavedajo, da je misel o boju proti boljševizmu postala temelj za novi red na svetu.

Vsi listi pišejo, da bo 25. november eden najvažnejših datumov v novi svetovni zgodovini, kajti na ta dan bodo vsi mladi in zdravi evropski narodi potrdili svojo voljo in svojo skupnost bojevati se proti največjemu sovražniku, ki izpodreja sodobno civilizacijo. Ta sovražnik grozi vsem tradicionalnim vrednotam Evrope in grozi obstoju vseh njenih narodov.

Berlin, 25. novembra. AS. Berlinski politični krogi z zadovoljstvom poudarjajo, da bo konferenca v Berlinu imela velikanski zgodovinski pomen, kajti konference se bodo udele-

žili zastopniki iz devetih držav. Poudarili bodo idejno edinost med seboj. Danes je namreč pet let, odkar je bila sklenjena pogodba proti kominterni med Italijo, Nemčijo in Japonsko. K tej pogodbi so potem pristopile Španija, Madžarska in Mandžukuo. Ta pogodba je bila sklenjena za pet let in bo danes obnovljena in vsi narodi, ki se udeležujejo boja proti Sovjetski Rusiji, bodo imeli priliko potrditi svojo voljo obrambe ne samo svojih koristi proti tujemu imperializmu, ampak tudi svojo vzajemnost v vseh vprašanjih, ki so socialne, gospodarske in duhovne narave.

Zapisnik o podaljšanju pogodbe proti kominterni

Berlin, 25. novembra. AS. Besedilo zapisnika o obnovitvi pogodbe proti kominterni se glasi:

Kraljeva italijanska vlada, nemška vlada in cesarska japonska vlada kakor tudi kraljevska madžarska vlada, cesarska mandžurska in španska vlada priznavajo, da so mednarodne pogodbe, ki so jih sklenile za pobijanje delavnosti komunistične internacionale, rodile najboljše sadove, v prepričanju, da njihove skladne koristi zahtevajo tudi v bodočnosti tesno sodelovanje proti skupnemu sovražniku, sklenejo, da naj se podaljša veljavnost teh pogodb in so se v ta namen sporazumele o naslednjem:

1. Pogodba proti komunistični internacionali se podaljšuje za pet let in sicer od 25. novembra 1941. Pogodba proti kominterni izvira iz sporazumov in dodatnih zapisnikov z dne 25. novembra 1936 in iz zapisnika z dne 6. novembra 1937, pri katerem so se priključile Madžarska z zapisnikom od 24. februarja 1939, Mandžukuo z zapisnikom od 24. februarja 1939 in Španija z zapisnikom od 27. marca 1939;

2. države, ki hočejo na vabilo italijanske Kraljevske Vlade, nemške vlade in japonske cesarske vlade pristopiti kot izvršne podpisnice k pogodbam proti komunistični internacionali, bodo pisarno dostavile svojo pristopno izjavo nemški vladi, ki bo s svoje strani obvestila druge članice pogodbe, da je sprejela to izjavo. Pristop stoji v veljavo na dan sprejema izjave pri nemški vladi;

(Nadaljevanje na 2. strani)

Japonska pogajanja v Washingtonu se zaključujejo

Tokio, 25. nov. AS. Vodilni japonski listi obsežno pišejo o pogajanjih v Washingtonu. Vsi listi poudarjajo, da se Japonska ne bo dala vplivati z grožnjami prav tako pa se ne bo dala zapeljati na stranpota, ker je njena smer že določena.

Tokio, 25. nov. AS. Agencija «Domei» objavlja, da je imel zunanji minister Togo te dni neprekinjene razgovore z vodilnimi uradniki svojega ministrstva in sicer o poročilih, ki so prihajala z japonskega veleposlaništva v Washingtonu.

Bolgarski minister za gospodarstvo v Berlinu

Berlin, 25. nov. AS. Na vabilo nemškega gospodarstva ministra in predsednika nemške državne banke dr. Funka je prišel včeraj zjutraj v Berlin bolgarski minister za trgovino in industrijo prof. Zagorov, ki bo ostal v Berlinu nekaj dni. Na postaji ga je pozdravil nemški gospodarstveni minister dr. Funk in mnogo drugih osebnosti.

Sofija, 25. nov. AS. Mnogo srbskih Judov je na nezakonit način prekorajilo bolgarsko mejo. Bolgarska policija je vse aretirala in jih spremila nazaj v Srbijo, kjer jih je izročila oblastem.

Berlin, 25. novembra AS. Nemški gospodarski minister dr. Funk je sprejel člane nemško-bolgarske trgovske zbornice. V svojem poročilu jim je orisal zgodovino gospodarskih stikov med Nemčijo in Bolgarijo v zadnjih 20 letih in je poudaril, da je sedaj gospodarska izmenjava med Nemčijo in Bolgarijo popolnoma v okviru nove Evrope, zlasti pa Podonavja. Bolgarija se je popolnoma priključila novim razmeram na tem polju.

Parlamentarne počitnice v Bolgariji

Sofija, 25. nov. AS. Večina v sobranju je sklenila odločitev parlamentarnih sed do 9. decembra. V tem času bo vlada pripravila bodoči proračun.

Volilna reforma v Turčiji

Istanbul, 25. nov. AS. Listi javljajo, da je vlada pripravila spremembo volilnega zakona. Po tej spremembi bo 50 poslancev direktno voljenih v parlament in ne šele po delegaciji, kakor do sedaj.

Razprava o zunanji politiki Madžarske

Budapest, 25. nov. AS. V madžarskem parlamentu se je končala razprava o zunanji politiki. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Bardossy je v svojem govoru ponovil smer-

Poleg tega se je izvedelo, da so razgovori ameriškega državnega tajnika Cordella Hulla z zastopniki Anglije, Avstralije, vlade v Cungkingu in Nizozemske Indije ustvarili novo vprašanje v pogajanjih med Ameriko in Japonsko.

Tokio, 25. nov. AS. Voditelji japonskih časni-karskih družb in podjetij so imeli posvet, na katerem so sklenili postaviti tudi časnikarstvo na vojni temelj.

nice madžarske zunanje politike, pri čemer je posebno poudaril ozko povezanost Madžarske z Italijo in Nemčijo. Spomnil se je obletnice, kar je Madžarska pristopila k trojnemu sporazumu in skupne borbe na vzhodnem bojišču, ki je upostavila krvno vez med tremi državami. Končno je Bardossy podčrtal prispevek Madžarske k novemu redu v Evropi.

Ekse. minister Serena je ob prihodu na ljubljansko postajo obšel s spremstvom Ekse. generala Robottija in Ekse. Graziolija častno četo sardinskih grenadirjev.

nemška letala pa so sestrelila 12 sovražnih letal, šest pa so jih uničila na tleh in zažgala.

V okviru hudega dne so bile prizadejane hude izgube sovražniku v moštvu, oklepnih sredstvih in vojnem gradivu.

Tudi naše izgube so občutne.

Na jugu Cirenaike se majhna posadka v zelenici Giallo vztrajno brani pred sovražnim pritiskom. Naše letalstvo je še močno napadlo motorizirano skupino, ki napada zelenico. Številna oklepna vozila sovražne kolone so bila zadeta in zažgana.

Angleška letala so izvedla napade, ne da bi bila povzročila žrtve, prizadejala pa so malo škode, na Tripolis, Benghazì in še na nekaj manjših krajev v Libiji.

Nad Tripolisom je naše lovsko letalo sestrelilo eno letalo vrste «Blenheim».

Nad Sicilijo je včeraj popoldne protiletalsko topništvo sestrelilo lovsko letalo vrste «Hurricane» in pilot letala je bil zajet.

Vzhodna Afrika: Sovražnik je v stiku s prednjimi postojankami Gondarja in je izvedel letalske napade na našo obrambo, na katero je streljalo tudi topništvo. Naša obramba pa je živahno odgovarjala. Na severnem bojišču od trdnjave pred postojanko Chercher (Ualag) so bili sovražni oddelki napadeni in razpršeni od naših oddelkov.

Rim, 25. nov. AS. Angleška propaganda je napovedala z velikanskim hrúšcem in trúšcem, da bodo naše čete v severni Afriki premagane v najkrajšem času (po Churchillovem mnenju v 2 urah). Sedaj pa je angleška propaganda spremenila svoj način in včeraj je Reuterjev dopisnik iz Kaira s stisnjenimi zobmi moral priznati, da Italijani še niso bili premagani, prav tako pa ne kažejo nobenih znakov panike. Včerajšnje vojno poročilo angleškega poveljstva v Kairu pa priznava, da se bitka razvija s čvrsto odločnostjo na obeh straneh.

Iz drugih sovražnih virov se začena priznavati, da velika bitka še ni odločena in da po šestih dnevih poteka boja še ni dopuščeno objavljati drznih napovedi. Londonski radio je včeraj ob 13. uri trdil, da je položaj zmeden in da so italijanske oklepne sile povečale svoj odpor. Ob 18. uri je ista radijska postaja izjavila, da izida bitke ni mogoče predvideti. Radijski napovedovalec je dodal, da se lahko reče samo to, da se vojskujemo z največjo odločnostjo in da isto dela tudi sovražnik.

Amsterdam, 25. nov. AS. Angleška uradna agencija je objavila komentar k bojem v severni Afriki in v tem poročilu pravi, da so bile angleške izgube tankov in oklepnih vozil zelo velike. Prav tako priznavajo, da je angleško letalstvo v bojih v Libiji do sedaj izgubilo 24 letal.

Položaj na afriškem bojišču

»Stampa sorac siedece komentira položaj na afriškem bojišču:

Ze teden dni neprestano traja bitka, ki so jo pričeli Angleži pretekli terek z velikim ropotom in obširno propagando. Kako obsežen je razmah te bitke, kažejo uradna poročila, ki javljajo o stotinah razrušenih oklepnih voz in avtomobilov in o uničenju desetih letal. Italijanske sile so z železno silo zavrnile vse poskuse tobruške posadke, da bi mogla prebiti obroč. Mogoče je, da je sedanja bitka samo prva faza vojske v Severni Afriki, vendar je prva faza najbolj težka in nevarna, ker mora prenesti najhujši sunek. Do sedaj Angležem ni uspelo, da bi dosegli kak strateški ali taktični uspeh.

Uspešni napadi na srednjem delu vzhodnega bojišča

Hitri čolni potopili 4 angleške parnike - Odbit angleški poskus na francoski obali

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 25. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Napadi na srednjem odseku vzhodnega bojišča potekajo še vedno ugodno. Pred angleško obalo so hitri čolni pod vodstvom poveljnika oddelka Bethgeja napadli močno zastraženi konvoj in po hudem boju z angleškimi rušilci potopili štiri močno oborožene trgovske parnike s skupno 16.500 tonami, med temi petrolejsko ladjo s 6500 tonami. Vsi čolni so se brez poškodb vrnili na svoja oporišča.

Ponoči so bojna letala na področju okoli Anglije poškodovala dve večji trgovski ladji, ki sta vozili v konvoju. Letala so na angleški jugovzhodni obali bombardirala pristaniške naprave. V Rokavskem prelivu je letalstvo potopilo angleški hitri čoln.

V noči na 24. november so Angličani skušali z nekatrimi čolni pristati na francoski obali

Rokavskega preliva. Obrežne nemške obrambene naprave so jih odbile in so bile njihove izgube velike.

V Severni Afriki se na vseh odsekih nadaljuje hud boj. Severno od Sidi Baranija je došla večja angleška bojna ladja zračni torpedi.

Angleški letalec so skušali prileteti nad zasledeno ozemlje. Tri sovražna letala so bila sestreljena.

Berlin, 25. novembra AS. Na pristojnem vojaškem mestu izjavljajo, da je položaj na srednjem odseku vzhodnega bojišča ugoden. Brez dvoma so bili doseženi važni uspehi, ki jih deloma priznavajo tudi boljševiki. Dasi je poročilo nemškega vrhovnega poveljstva še zelo rezervirano, je vendar jasno, da se na srednjem odseku vzhodnega bojišča še pripravljajo odločilni dogodki.

Helsinki, 25. novembra AS. V zadnjih 24 urah so sovjetske čete razvile živahno delavnost na bojišču v Vzhodni Kareliji, kjer so ponovno napadale finske postojanke, vendar pa so bili vsi sovjetski napadi odbiti in so finski oddelki imeli krvave iz-

gube. Finske čete so na področju jezera Segozano zaplenile mnogo sovjetskega topništva, pet sovjetskih vlačilcev in skladišče lesa, ki ga cenijo na več deset milijonov.

Na bojišču pri Hangöju narašča delavnost sovjetskega topništva. Sovjeti so včeraj tudi začeli streljati s protiletalskimi topovi, da bi razbili zbiranja finske pehote. Vojni opazovalci menijo, da skušajo Sovjeti s temi napadi zavarovati svoje krilo, dejansko pa nameravajo odpeljati iz Hangöja čete, ki jih v trdnjavi ne morejo več oskrbovati. V zvezi s tem so tudi ugotovili povečano plovbo sovjetskih ladij po Finskem zalivu. Finsko topništvo pa medtem razbija posamezne utrdbe in je uničilo več skladišč v trdnjavi. Na bojišču pri Siivariju se je tudi razvil topniški ogenj z obeh strani.

Položaj na vzhodnem bojišču

Dopisnik Stefaniya javlja: Nemci so dosegli v bojih za Mosko veliko uspeh. Nemške oklepne divizije, ki so zasedle Kalinin, so prodrle dalje in zasedle mesto Klin, ki je na pol poti med Kalininom in Mosko. Nemške oklepne divizije so pomandrale sovražno obrambo in osvojile mnogo utrjenih postojank. Sovražnik se pa umika tudi na odsekih pri Volokolamsku in Možajsku. Med Klinom in Volokolamskim prodira nemška pehotna divizija naravnost proti Moski. Reka Nara je že preokročena. Nemško letalstvo silovito posega v bitke in ruši sovražna bojna vozila. Sovjeti mečejo v boj za svojo prestolnico vse svoje rezerve. Zato so bitke tako divje in krvave kakor do sedaj še niso bile na vzhodu. Toda tokrat so Nemci odločeni, da za vsako ceno dosežejo svoje cilje. Na severu so Rusi poskušali preokročiti zamrzo Nevo in tako zlomiti obroč okrog Petrograda. Izpad pa se je ponesrečil. Sovjetske čete so pustile na mestu 500 mrtvih in 1000 ujetih.

V Donški kotlini italijanske čete pritiskajo na Vorosilovgrad. Včeraj so odbile tri boljševiške protinapade. V odseku pri Rostovu Nemci utrjujejo svoje postojanke, medtem ko njihovo topništvo na oni strani Dona ruši sovjetska utrjevalna dela. Sovjetske čete, ki so ostale še tostran Dona, se med neprestanimi boji hitro umikajo čez reko. Na splošno se lahko reče, da je borba za Mosko v polnem teku. Nemci med hudimi boji posod prodirajo proti vzhodu. Angleški tisk že pripravlja javno mnenje na padec sovjetske prestolnice.

Gospodarstvo

Vprašanje našega gozdnega gospodarstva

Visoki komisar je predsedoval sestanku lesnih interesentov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je v vladni palači predsedoval sestanku, v teku katerega se je proučeval ves skupen vprašanje našega gozdnega gospodarstva, ki je eden izmed najvažnejših odsekov gospodarstva nove pokrajine. Razen funkcionarjev Visokega komisariata so bili navzoči glavni tajnik Trgovskoindustrijske zbornice Ivan Mohorič in tajnik dr. Pless, član pokrajinskega sveta in predstavnik industrije Franc Heinrich ter g. Skrbec, ki je zastopal lesne trgovce.

Visoki komisar je s izkrenimi besedami odobril jasno poročilo g. Mohoriča, v katerem je ta razdelil vprašanje lesa po naslednjih vidikih: 1. načrt za ukrepe v letu 1942 v smislu intenzivnega izkoriščanja, vendar v celoti čuvajoč gozdno posest. 2. Zaposlitev delovne sile tudi z ozirom na njene

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. ta zapisnik je sestavljen v italijanskem, nemškem in japonskem jeziku in vsako besedilo velja za izvirno. Visoke pogodbenice stranke se bodo v koristnem času pred potekom roka pet let posvetovala o načinu nadaljnega sodelovanja.

Zaradi tega so podpisniki podpisali, pooblašeni po svojih vladah, ta zapisnik in so ga podpeli s svojimi pečati. Izdelano v 8-ih izvodi v Berlinu dne 25. novembra 1941.XX, kar odgovarja 25. dnevu 11. meseca 16. leta Syowejeve dobe.

Finska pristopila k pogodbi proti kominterni

Helsinki, 25. novembra. AS. Vse finsko javno mnenje je sprejelo z največjim zadovoljstvom novico, da je Finska pristopila k pogodbi proti kominterni. Sicer pa je bilo že dolgo jasno, da mora Finska pristopiti k tej pogodbi, kajti finsko razpoloženje proti kominterni je bilo enako od osvobodilne vojne v letu 1918 do zimske vojne v letu 1939-40. Pa tudi v sedanji vojni se je to razpoloženje še bolj poudarilo. Mali, toda junaški finski narod je na ta način najbolj učinkovito odgovoril na angleške in masonske intrige. Angleži in Amerikanci so računali na to, da bi bila Finska oslabiljena, toda Finska tem intrigam ni nasedla, ker se je vedno imela za branik evropske civilizacije proti vzhodu.

Anglija napove vojno Finski

Stockholm, 25. nov. AS. Dopisnik lista »Svenska Dagbladet« poroča iz Londona, da je med angleškimi političnimi krogi izvedel, da bo Anglija takoj napovedala Finski vojno, ko bo ta država pristopila k pogodbi proti kominterni. Anglija bo najbrž napovedala vojno Finski še ta teden.

Danska pristopila k zvezi proti kominterni

Kopenhagen, 25. novembra. AS. Danska uradna agencija objavlja, da je Danska sklenila pristopiti k pogodbi proti kominterni. Uradno poročilo o tem bo vsak trenutek objavljeno. Danski zunanji minister je snoči z letalom odpotoval v Berlin.

Bardossy in Lorković v Berlinu

Berlin, 25. nov. AS. Včeraj jutraj sta prišla v Berlin madžarski zunanji minister Bardossy in hrvatski zunanji minister Lorković. Na postaji Anhalt, ki je bila vsa v zastavah držav, ki so pristopile k pogodbi proti kominterni, je zunanji minister von Ribbentrop z odličnimi zastopniki vlade, stranke in vojske sprejel oba državnika.

Berlinska konferenca - temelj novega svetovnega reda

Rim, 25. nov. (Stefani.) Berlinski sestanek zastopnikov tistih narodov, ki se vojskujejo proti boljševizmu, je treba smatrati za nekako splošno mobilizacijo najboljših sil Evrope za obrambo celine pred boljševističnim barbarstvom in pred protievropejskimi silami, ki to divjaštvo podpirajo. Odkritje strahotnih zalog orožja, ki jih je boljševizem na tihem nagrmadil, da bi z njimi napadel, ter slovita odločitev Angležev in Amerikancev, da podpirajo boljševizem v njegovem osvobodnem programu, to je Evropi dalo misel, da je nujno potrebno dati celinski vzajemnosti skupno bojno zastavo.

Berlinski sestanek je zgodovinski dogodek. V prestolnicah osti poudarjajo naslednje bistvene točke o tem sestanku:

1. Berlinski sestanek, do katerega je prišlo

Preureditev železničarskih združb

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo naredbo z dne 20. aprila 1941-XIX št. 291 in

smatrajoč za potrebno, preurediti številne združbe železničarjev in jih prilagoditi položaju, ustvarjenemu s priključitvijo Ljubljanske pokrajine h kraljevini Italiji,

odreja:

Krajevne organizacije naslednjih združb železničarjev:

1. Združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev — oblastni odbor Ljubljana, 2. Društvo železniških uradnikov, Ljubljana, 3. Strokovno združenje strojevodij, Ljubljana, 4. Strokovno združenje vozovnih preglednikov, Ljubljana, 5. Strokovno in humanitarno kulturno združenje kurjačev državnih železnic in brodov — oblastna uprava, Ljubljana, 6. Združenje vlakospremnege, premikalnega in kretniškega osebja državnih železnic, Ljubljana, 7. »Dome«, društvo železniških uradnikov, 8. Železničarska splošna gospodarska zadruga z o. z. v Ljubljani, 9. Organizacija železniških upokojencev, 10. Podporno društvo železniških uslužbenec in upokojencev v Ljubljani, 11. Železničarski športni klub »Hermes«, 12. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga«, 13. »Bajtar«, registrovana stavbna in kreditna zadruga železniških uslužbenec, 14. Kreditna zadruga uslužbenec državnih železnic, 15. Nabavljalna zadruga uslužbenec državnih železnic, 16. Cebelarska zadruga uslužbenec državnih železnic in 17. Železničarska jubilejna knjižnica v Novem mestu, se preimenujejo takole:

1. Društvo železničarjev Ljubljanske pokrajine, 2. Društvo železniških uradnikov Ljubljanske pokrajine, 3. Društvo železniških strojevodij Ljubljanske pokrajine, 4. Društvo železniških vozovnih preglednikov Ljubljanske pokrajine, 5. Vzajemno podporno in prosvetno društvo železniških kurjačev Ljubljanske pokrajine, 6. Društvo železniškega vlakospremnege, premikalnega in kretniškega osebja Ljubljanske pokrajine, 7. »Dome«, društvo železničarjev Ljubljanske pokrajine, 8. Splošna gospodarska zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. z., 9. Društvo železniških upokojencev Ljubljanske pokrajine, 10. Podporno društvo službovalcev in upokojencev železničarjev Ljubljanske pokrajine, 11. »Hermes«, športni klub železničarjev Ljubljanske pokrajine, 12. »Sloga«, glasbeno društvo železničarjev Ljubljanske pokrajine, 13. Stavbna in kreditna zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. z., 14. Kreditna zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. z., 15. Nabavljalna zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. z., 16. Cebelarska zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine, zadruga z o. z., 17. Železničarska knjižnica v Novem mestu.

Člen 2. Vse združbe iz prednjega člena so postavljene pod nadzorstvo Visokega Komisarja, ki ga izvršuje po posebnem odposlancu, kateremu je v pomoč svet, sestavljen iz predsednikov vseh posameznih združb.

Za odposlanca Visokega Komisarja se imenuje fašist komendantor Cesare Guglielmotti.

Člen 3. Po pregledu imovinskega, gospodarskega in finančnega stanja združb, naštetih pod št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, in 17 člena 1. te naredbe, bo odposlanec Visokega Komisarja pročitil in predlagal njih spojitve v eno ali več organizacij, ki bodo obsegale in razvijale delovanje, kakršno je vsaka teh združb opravljala doslej v kolikor je bila umestna in potrebna razpustitev in likvidacija nekaterih izmed njih.

Člen 4. Združbe, našete pod št. 8, 13, 14, 15 in 16 iz člena 1. te naredbe, ustanovljene po zakonu o gospodarskih združenjih bivše kraljevine Jugoslavije z dne 11. septembra 1937., spadajo še nadalje, čeprav so postavljene pod nadzorstvo Visokega Komisarja, ki ga izvršuje po svojem odposlancu, pod revizijo tukajšnje Zdrugačne zveze, kateri so pristopile po priključitvi Ljubljanske pokrajine h kraljevini Italiji.

Člen 5. Ta naredba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 18. novembra 1941-XIX.

Visoki komisar

za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Pogreb slovitnega nemškega letalca Moeldersa

Berlin, 25. nov. s. Truplo slovitnega letalskega polkovnika Moeldersa, ki je žalostno končal v znanih okoliščinah, so včeraj prenesli v kapelico vojaške bolnišnice v Breslau. Popoldne so truplo slovesno prepeljali v Berlin. Vrhovni poveljnik nemškega letalstva, maršal Göring, je ob žalostni smrti polkovnika Moeldersa dal letalstvu dnevno zapoved, v kateri izreka globoko sožalje vseh tovarišev ter slavi jasne bojevnikiške vrline pokojnega letalca.

Letalska nesreča nemškega generala

Berlin, 25. nov. AS. Med rednim službenim potovanjem je postal žrtev letalske nesreče letalski general Helmuth Vielbert. Nesreča se je zgodila dne 20. nov. General je bil eden najstarejših častnikov nemškega letalstva. V juliju 1937 je sodeloval pri organizaciji legije »Condor«. Pri tej letalski nesreči se je ubil tudi polkovnik Queron.

Ameriška vojska na Filipinih

Manilla, 25. nov. AS. Do sedaj so na Filipinih vključili 80.000 Filipincev v ameriško vojsko. Sestavljali bodo del ameriške vojske na Daljnem vzhodu in jim bo poveljeval ameriški general Douglas Mc. Arthur, ki ima svoj glavni stan v Manilli.

Hud poraz srbskih komunistov

Belgrad, 25. nov. AS. Nemški poročevalski urad poroča, da je belgrijski list »Obnova« objavil, da so bili srbski komunisti hudo poraženi v bitki, ki je na Rudniku trajala pet ur. Zajetih je bilo mnogo komunističnih oboroženih prostovoljcev. 150 komunistov je obležalo mrtvih na bojišču, 600 komunistov pa je bilo zajetih z orožjem v roki, 300 komunistov pa se je predalo, ko so izvedeli, da je padel njihov voditelj Leonid Resković. »Obnova« poroča, da so pri Kučevu komunisti po dvehurnem spopadu izgubili 63 mrtvih, 20 jih je bilo ranjenih, 20 pa zajetih.

Pojasnilo glede prodaje strojev in kovinskih predmetov

Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča: Glede na stavljena vprašanja, kateri stroji in kovinski predmeti so mišljeni v čl. 4. Predpisov o prodaji oblačilnih izdelkov in drugih porabnih predmetov z dne 9. okt. 1941, Sl. l. št. 484/82 iz l. 1941-XIX, se pojasni, da so mišljeni šivalni stroji, pisalni stroji, radio aparati, fotografski aparati, kinematografski aparati, poljedelski stroji itd. Izvzeti so le stroji velikih dimenzij (n. pr. lokomotive, tovarniški stroji itd.). Pod kovinskimi izdelki pa so mišljeni izdelki, ki so v celoti ali deloma iz kovine.

Pošiljanje poštnih zavojev na Hrvaško

S 1. decembrom t. l. bodo poštni uradi v Ljubljanski pokrajini začeli odpremljati navadne pošne pakete brez spremnice na Hrvaško. Osrednji urad za odpremljanje teh pošilk bo Ljubljana II. (kodovod).

Tarife so določene takole:

Zavitki, težki	do 1 kg	8.50 lir
"	do 3 kg	10.50 lir
"	do 5 kg	12.50 lir
"	do 10 kg	22.50 lir
"	do 15 kg	32.50 lir
"	do 20 kg	42.50 lir

Pojasnila o nakupu oblačilnih predmetov. Z ozirom na pojasnila vprašanja, ki so bila postavljena oblastvom v zvezi s prodajo oblačilnih predmetov, piše »Eco di Romac«, da morajo kupci poleg oblačilne nakaznice predložiti tudi eno izmed legitimacij, ki opravičujejo v smislu zakonitih dohodov k nakupu. Pri prodaji oblačilnih predmetov pojasnjuje sedaj ministrska mesta, da je treba vpisati v seznam kupoprodaj tudi vse eno kuppe, ki kupijo za manj kot 20 lir. Sami odrezki tudi niso veljavni. Odredek je veljaven le tedaj, če ga odreže trgovec sam, potem, ko se je preprčal, da je oseba, ki predloži karto, resnično upravičena za nakup. Trgovce pozivajo oblastva, naj v izločbah vedno označijo pri predmetih tudi številko, ki je potrebno za nakup dotične vrste blaga. Poleg tega morajo imeti v svojih lokalih na vidnem mestu razobešno navodilo o prodaji oblačilnih predmetov, zlasti tako da je razvidno število točk, potrebnih za nakup posameznih predmetov.

Dohodnina taksa za izvoz v zasedena ozemlja. Agencija »Eco di Romac« poroča, da se nahajajo v proučevanju ukrepi, ki bodo v kratkem izdani, za predmete, ki so podvrženi zbiranju in so

namenjeni kraljevini Albaniji, pokrajinam, ki so bile na novo ustanovljene (Kotor, Split in Ljubljana) in za ozemlja, ki so jih zasedle italijanske čete (Jonski otoki, Camurija, Grčija in Crna gora). Agencija piše, da bodo v smislu novih dohodov morali kupci plačati sekciji za gojitve žitaric na osnovi dajatve za depozit, odgovarjajoče zneske k skupni vsoti cene razen povrnitve v primerih, v katerih bo ministrstvo financ odredilo izjemo, v breme kupcev potrebnih zneskov. Kar se tiče porabe predpisov o splošnem davku na dohodek, poroča omenjena rimska agencija, da velja opustitev ne samo za predmete, ki so namenjeni izvozu, temveč tudi za predmete, ki so namenjeni novim pokrajinam Ljubljani, Kotorju in Splitu, pričakovati pa je, da bo finančno ministrstvo izdalo še bolj točna navodila.

Proizvodnja električnega toka v Italiji. Na osnovi podatkov hidrografske službe v Ljubljani piše »Eco di Romac«, da znaša površina vseh poročil v Italiji okoli 300.000 km² in da znaša na 1 km² razpoložljiva energija 0.8 kilovadne ure. Tako je čeniti, da znaša vsa naravna energija, ki je na razpolago okoli 1240 milijard kilovadnih ur, t. j. količina, ki jo daje padec vode od izvira do izliva v morje. Če upoštevamo samo porečja, kjer je možno izkoriščanje vodnih sil, se te številke reducirajo na 57 milijard kilovadnih ur. Če pa še nadalje upoštevamo gospodarski odstotek izrabe, pridemo do številke 32 milijard kilovadnih ur. Dejanska proizvodnja energije je gibljiva nekako v sredi in bi torej znašala po teh računih 45 milijard kilovadnih ur.

Državni urad za oblikovanje cen in mezd na Hrvaškem je osnovan. Urad je osnovan pri ministrstvu za obrt, veleobrtni in trgovino. Urad ima svojega upravitelja in je naloga urada odrediti cene, plače ter mezde. Zunanji organi urada so velike župe.

Hrvatsko rečno brodarstvo. V Zagrebu je bila osnovana d. d. Hrvatsko rečno brodarstvo, ki mora skrbeti za plovbo na rekah, kanalih in na morju. Okrajano ime za družbo je Hrebdor. Od delniške glavnice se plača 60% takoj, lahko pa se plača tudi z aporom. Nadpolovična večina glavnice je v rokah države. 6 članov uprave imenuje država, predsednika in glavnega ravnatelja družbe prav tako.

Družba za vnovčevanje mleka na Hrvaškem je bila ustanovljena. Imenuje se Mopag. Poleg hrvatskih združenih krogov je udeleženi pri novi družbi tudi nemški kapital in sicer s 30%. Za predsednika družbe je bil izvoljen Ivan Derežič, podpredsednik Zveze hrvatskih mlekarških združenj.

Pogod — Plodina. Prejšnji hrvatski Pogod so sedaj prekrstili v Plodino, kakor je odredil minister za obrt, veleobrtni in trgovino.

Prehrana Ljubljanske pokrajine Kaj je dala Italija

Meseca aprila je bila Ljubljanska pokrajina odrezana od prejšnjih nabavnih virov za življenjske potrebščine. Sama pa tudi ni imela tako razvitega kmetijstva, da bi preskrbovala z glavnimi življenjskimi potrebščinami vse prebivalstvo, zlasti pa ne veliko glavno mesto pokrajine Ljubljano, ki ima nad četrtino prebivalstva vse pokrajine. Ljubljanska pokrajina je glede živil izrazito pasivna pokrajina.

V takem položaju je Italija izpolnila vrzel, ki je nastala, in začela dobavljati velike količine življenjskih potrebščin, ki so nujno potrebne za življenje pokrajine. Številke, ki jih sedaj objavljamo, kažejo, kako velike so bile količine živil, ki jih je Italija dala na razpolago civilnemu prebivalstvu Ljubljanske pokrajine, kar je prišlo predvsem v korist mestu Ljubljani. Zato so te številke zgovoren dokaz, kako je skrbela in še skrbi Italija ter njena oblastva za Ljubljansko pokrajino.

Te številke pobijajo tudi trditve partizanov, da so Italijani samo odnašali iz naše pokrajine. Povzpeli so se celo do trditve, da Italijani odnašajo vse in da mrtvičijo gospodarske sile naše pokrajine. Toda dejansko stanje, katerega dokazujejo naslednje številke,

postavlja na laž njihove trditve, ker se iz številke vidi skrb Italije in njenih oblastev za prehrano prebivalstva Ljubljanske pokrajine, kar moramo pravilno in pravično oceniti. Seznan uvoženih predmetov za prehrano, zlasti pa njihova količina, so najbolj očitveni dokazi, katerega ne more nihče ovrzeti, da je Italija veliko žrtvovala za Ljubljansko pokrajino in da še vedno prilaga tam, kjer je potrebno.

Evo številke o uvozu racioniranih in drugih življenjskih potrebščin iz Italije v Ljubljansko pokrajino v dobi od prege dne zasidbe do 31. okt., t. j. konec preteklega meseca:

pšenična moka	10.644.800 kg
koruzna moka	162.200 kg
testenine	1.784.000 kg
moka za izdelovanje testenin	304.200 kg
riž	1.666.100 kg
sladkor	1.140.000 kg
milo	240.000 kg
mast	69.911 kg
slanina	77.345 kg
olje	132.282 kg
maslo	106.550 kg
oves	270.000 kg
sir	10.108 kg

Na delo za pobožnost devetih prvih petkov!

Danes se začne pripravljalna devetdnevna

Slovenci! Na poziv našega nadpastirja se vsi strimo v eno vrsto in vsi do zadnjega vsak prvi petek prejmemo zadostilno sveto obhajilo in preživimo ta dan v duhu pokore in zadoščevanja za grehe Evrope in našega naroda!

Posvetitev slovenskega naroda Presv. Srcu pred 25 leti

Slovenci smo na raznih veličastnih shodih in kongresih javno zatrjevali in prisegali zvestost božjemu Kralju. Na 5. katoliškem shodu 26. avgusta 1923 smo se slovesno posvetili presvetemu Srcu Jezusovemu v posebni molitvi, ki se glasi kakor mogočna obnova krstne obljube. Takole smo tedaj obljubili:

Presveto Srce Jezusovo, neskončno veličastno, vzor kreposti, Tebe proglasimo za kralja nad svojimi srci. Po tvoji dobroti so naši pradedje v davnih vekih stopili v tvojo Cerkvijo. Tvoja ljubezen je z božjo voljo narod krepila in tolažila. Iz studenca milosti narod vsekakor zajemlje moč, da se rešuje nizkih strasti in vzdiguje k lepoti poštenja. Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno: Zahvalimo te in v zahvalni dar poklanjamo sebe. Sprejmi našo nepreklono zavezo: Odpovemo se vsemu, kar obsoja tvoja pravičnost; ljubimo vse, kar je ljubo Tebi; obžalujemo vse, kar je Tebe žalilo. Kraljuj nam! Kraljuj našemu razumu z

resnico svetega evangelija, kraljuj naši volji z lepoto kreposti, kraljuj našemu srcu s sladkostjo svoje božje ljubezni. Tebi posvetimo svoje radosti in svoje bridkosti, svoje upe in skrbi, svoje sklepe in svoja dejanja: Tvoji smo, tvoji hočemo biti. Sprejmi za svoje vse naše družine, naše občine, naše pokrajine, vso domovino; posvečen bodi Tebi ves naš slovenski narod. O božje srce, sladkost svetnikov, blagoslovi nas, da te bomo v življenju in smrti ljubili in v rajski domovini večno slavili. — Amen.

Ali smo izpolnili te obljube? Izprašujemo si vest in priznajmo pred Bogom, da smo dolžni, krivni! Naša pokvarjenost, naše hudobije nas tožijo pred Bogom in izzivajo kazni. Ne godrnjamo, oklenimo se molitve in pokore! Popravimo našo nezvestost z radevolnim zadoščevanjem. Naše zadoščevanje nas bo rešilo. Zapujmo!

Dan's bo začetek pripravljalne devetdnevne za pobožnost devetih prvih petkov. Udeležimo se teh pobožnosti in v pripravljalni devetdnevni prosimo blagoslova božjega, da bi vsak izmed nas postal goreč apostol in pridobil za pobožnost še vse svoje znanke, neglede na njihovo pripravljenost. Zadostimo presv. Srcu Jezusovemu za naše grehe in napake vsi brez razlike!

Rdeči križ sporoča

Pošto naj dvignejo: Ahčin Marija, Medvedova ul. 5, Andrin Nikola, pismo nazaj, Boncelj Janez, Povšičeva, Bregant Sonja, Jarska 36, Burger Ema, soprog notarja, Cizerle Jospina, Dijaška 13, Furlan Vitimir, dijak, Grum Mira, urad. fin. dir., Hrastelj Joža, Zarnikova, Hrašovec Marta, S. Roka 4, Inkret Dora, Korunova 10, Kovalski Julija, Prebilo, Kodre dr. Anton, Haslakiewicz Valdemar, Kocjančič M., Učiteljska sopomota, Košenina Fr., dijak, Lokar Dušan, Prijateljstva 8, Lipovšek Karel, Prijateljstva 8, Lovšin Kristina, Matičič Franc, Celovška 72, Orožen Rezi, Pirkovič Jelka, Podporno društvo žel. usl., Remše Dani, Jegličev dom, Rott Ana, Šiška, Repanšek Marija, splošna bolnica; Rudolf Mimi; dr. Šbiri Teodor, odvornik; Stritih Fani, Devova 5, Strman Božo, Mandelčičeva 1; Sušnik Marjan, Svarc Ivo, Sraj Josip, Trontelj Alojzij, Mrdjen Danica, Cegnarjeva 12, Vidmar Fr., Slomškova 12, Vidic dr. Igor, Zidarič Dušan, Zamej Ema, Zupančič Alojz, tehnična sekcija, Zemljič Joško, del. zbor., Zmavc Olga. Dalje naj dvignejo pisma še sledeči: Bežan Marija, Ljubljanska 29, Brozovič Franc, Kopališka 2, Bajc Franciška, zavetišče sv. Jožefa, Greif Ivan, Poljanska 20, Jančar Lizika, Za Gradom 2, Jordan Vinko, Šmartinska 15, Križnik Angela, Mivka 11, Kavar Janez, Resljeva 4, Kolenc Marica, Galjevič, Požar Majda, Osoje 3, Semčič Viktor, Privoz 13, Tesič Dobrila, Radeckega 46, Zlornik Marija, Moste, Albreht Tone, Bleiweisova 52, Grbec Franc, Vodovodna 84, Mrak Marija, Povšetova 44, Klavnik Tilda, Tyrševa, Mešič Fr., Satler Pavel, Dolnice 10, Šajn Matko, Suster Janez, glav. carin., Zupančič Božena, Tyrševa 121.

V tajništvo naj se zglašijo: Petrič Alojz, Suvo-borska 14, Štangel Franciška, Zvolček Marija, Ribniška 4.

Nadalje naj dvignejo pošto na Tyrševi 11-I: Aplenc Boža, Knaflijeva 9, Ham Karlo, Valvazorjeva 4, Lavrač Marija, Linhartova 20, Miklavc Breda, Linhartova 18, Roco Anton, Bleiweisova 35a, Kurilnica, Meglen Francka, Detelova 3, Jenko Poljanšek Ivanka, Gradišče 10, Novak Stefan, Semeniška 4, Dejak Henrik, Tomislavov trg 19, Gregor Metod, Kurilnica, Meglen Francka, Detelova 3, Jenko Marica, Zabjak, gostilna, Mislej Tina, Dolenjska 23, Mergenthaler, tovarna Indus, Melik Anton, univ. prof., Plesničar Tatjana, Rožna dolina Črsta VIII., Rus Sonja, Cankarjevo nabrežje 7, dr. Vrhovec Stane, zobozdravnik, Selan Franc, Potočnikova ul., dr. Senčar Drago, Senčar Mirko, poš. ur., Traven Janko, uradnik TOI, Zdešar Angela Vič 31, Zupančič Alojz, teh. sekcija, Kristan Ivana, Linhartova, Kolina Mirko, dr. Zenko Fran, Korotanska 18. — Po vrtno pošto naj pridejo pošiljalci na: Ante Ljubičić, Pilarjevo, dalje Piriš Milko, Trpin Rihard, cand. iur., Novak Milka, gostilna Kajfež, Kolar Gabrijela, Rojic Vida, pri Florjancih Ludvik, Znidarič, Vitek Gvido, Ofag VI-B, Špetič Marija, poš. ur., Kranjc Andrej, Vuhred, Franc in Marija Gregorij, Sl. Bistrica, o. Gorazd Dekleva, Visoki Dečani.

Novi oltar brezjanske Marije v Ribnici

Preteklo nedeljo je ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman blagoslovil v ribniški župnijski cerkvi nov oltar, posvečen brezjanski Mariji Pomagaj. Domača duhovščina je izpred glavnega oltarja dvignila skozí spalirje vernega ljudstva, deklet v na-

rodnih točah in članov Marijine kongregacije k novemu oltarju v desni ladji, kjer kraljuje Marija in deli tolažbo vsem, ki se z zaupanjem k Njej zatekajo. Globoko in klene besede g. škofa so padle na mehka srca dobrega ljudstva Ribniške doline in bodo ostale vsem v trajnem spominu na lepo spominsko nedeljo, ko je ljudstvo postavilo v najlepšem svetišču v Ribniški dolini — v ribniški župnijski cerkvi — spomenik na te čase in njegove stiske kraljici Slovencev — Mariji Pomagaj.

Marijina slika, posnetek brezjanske Matere božje, je eno najlepših del našega akademskega slikarja g. Kregarja. Morda so prav okoliščine, v katerih je slikal g. Kregar to podobo, vplivale na slikarja, da je izlil v to sliko vse svoje finese in upodobil delo, ki prav malo zaostaja za izvorno sliko Matere božje na Brezjah.

Novi oltar je lesen in zgrajen v popolnoma domačem narodnem slogu, zato daje s krasno Marijino podobo še posebno očarljiv in vabiljiv pogled. Oltar je delo arhitekta g. Vurnika. Oltar so po blagoslovitvi postavili ob steno, kjer je visel mislonski križ, kjer je vsekakor primernejši prostor, kakor pa tam, kjer je stal oltar pri blagoslovitvi.

K Mariji Pomagaj v Ribnici, kjer gori vedno lučka, prihajajo vsak dan Marijini častilci. Marija vabi tudi vas, da pohitite v Ribnico k njenemu novemu svetišču!

Vpisovanje v vseučiliško organizacijo v Ljubljani

Daje se na znanje, da se je začelo vpisovanje v Vseučiliško Organizacijo v Ljubljani. Vpisovanje je ob delavnikih od 10 do 12 na sedežu organizacije — v vseučiliški knjižnici — Turjaška ulica.

Razprave zaradi navijanja cen se nadaljujejo

Ljubljanski trgovec je dobil nekaj tega olja iz Zagreba po precej mastni ceni. K temu trgovcu, ki prodaja razne avtomobilske dele in potrebščine, so prišli nedavno neki kupci, da bi kupili nekaj olja. Trgovec je olje prodal po 57 lir, ko je cena drugače mnogo nižja. Bil je ovaden in sedaj teče proti njemu obsežna pravda. Včeraj je bila že druga razprava. Trgovec je navajal, da olja ni imel na prodaj, marveč ga je hranil posebej za svojo lastno rabo, hotel pa je napraviti tem kupcem le uslugo. Zadeva pa se je na podlagi prič začela zelo zapletati. Kupci, ki so bili zaslišani, so sodniku pojasnili, kako je prišlo do nakupa olja in pozneje do ovadbe, obtožbenice priče nasprotno so skušale potrditi obtožbenec zagovor, toda mnoge so prišle v navzkrižje. Razprava je bila preložena na nedoločen čas, da se izvedejo novi dokazi o primernosti cene olja.

Neka prodajalka je bila obtožena, da je 17. septembra prodajala salamo po 29 lir, ko je bila takrat določena najvišja cena zanj 18,25 lir kg, dalje da je po višjih cenah prodajala sladno kavo in cikorijo »Meko«. Obtožbenka je priznala višje cene za salamo in sladno kavo, glede cikorije »Meko«, ki je zmes iz fig, pa je zatrjevala, da ji je eno določil zastopnik te cikorije. Ta je potrdil njen zagovor in omenil, da je bila cena za cikorijo primerna in ni bila nad maksimalno ceno. Prodajalka je bila zaradi salame in sladne kave obsojena na 7 dni zapore in 200 lir denarne kazni. Prodajalka, ki je že starejša ženska, je kazen sprejela. Glede »Meko« pa je bila oproščena.

Iz Trsta

Smrt znanega iredentista. Umrl je v Trstu uradnik mestnih podjetij Rihard Valle, star 67 let. Pokojnik se je zlasti pred prvo svetovno vojno živahno udeleževal v tržaških italijanskih iredentističnih krogih, velikokrat je bil zaprt od avstrijske policije, med svetovno vojno pa interniran. Po vojni je bil eden najbolj vnetih pripadnikov fašistične stranke.

Smrt stare kmečke korenine. V Borštu pri Trstu je umrl nagel smrti, zadet od kapi, 71 letni poseznik Andrej Zahar. »Dreja« Podrevca so ga nazivali vaščani. Pokojnik je bil najuglednejši in najbolj priljubljen prebivalec v Borštu. Njegova modra beseda je veljala pri vseh, njegov nasvet je bil od vseh upoštevan. Bil je vedno vesel, nikoli ni godrnjal, vse taje je prenašal z izredno potrpežljivostjo, dase ga je življenje hudo preizkušalo. Posebno vnet je bil za cerkev, nobeno nedeljo ni zamudil sv. maše. Ko je v Borštu manjkalo kladivo za zvon, je sam šel na Sv. Višarje, kjer je vedel za tako kladivo, ga tam kupil ter ga spravil v Boršt. Kako priljubljen je bil pokojnik, je pokazal pogreb. Divjala je tisti dan strahovita burja, pa se je vseeno zbralo ogromno število lju-

Načelji se sebe boji!

Katoličani se bojimo le tistih katoličanov, ki gledajo preveč sebe, pa premalo Kristusa; preveč zaradi sebe, a premalo zaradi Kristusa. Bati pa se moramo samo sebe in nikogar drugega.

Pravijo, da živi na zemlji okrog 2 milijardi ljudi. Kateri človek pogleda sebe v tem razmerju ali v razmerju s tistimi kostmi, ki se bo nekoč spremenil vanje in v svoje črno telo? Res je, človek ima tudi neumrjoto dušo, ki mu je tolikrat dobrodošla, da pokaže, kdo je on — človek. Človek, to silno bitje, ki neprestano želi, da poveča radij kroga svoje osebnosti! In če ta človek še bolj veča svoj krog, postaja zmeraj manjši, je le točka, pika, beračija. Človek bi rad, da bi ga videl ves svet, toda svet vidi le neskončno majhno ptičko. In zgodi se, da ta človek umre, pa ni niti te male ptičice več. Človek povsem napačno išče svojo neumrjotnost in napačno deluje zanjo. Saj poznamo res nekaj takih, kot je, na primer Napoleon, ki ga ves njegov narod kuje v zvezde in ga mnogi obožujejo. To je bil človek, ki je njegova zamisel zahtevala toliko strašnih in tako številnih ljudskih žrtvi! Prav nič čudnega ne bo, če bo nekoč v bodočih rodovih spomin na Napoleona isti kot na kakega svetovnega zločinca — pa to v eni in isti knjigi.

Pa vsi tisti veleučenjaki, filozofi, umetniki, ki tako z viška gledajo na druge smrtnike! In vendar, koliko je tega, kar zna dandanes vsak šolarček, pa tega nista vedela ne Platon ne Aristotel! Če bi se vsi ti veliki duhi hoteli le malo pomeriti z vsem, kar bo v tridesetem stoletju, ali ne bi našli poleg sebe tudi kaj prostora za nas, navadne zemljanke?

Pa mi vsi, ki se ne moremo sprijazniti s tem, da bo naše ime nepoznano, da smo nizkega stanu, da imamo malo zaslužka, da nas nihče ne upošteva, ampak se držno in ošabno napihujejo in hočemo, da nas vidi ves svet! Človek je preveč zaverovan v sebe samega in hoče le sebe samega. Ali nemara zaradi Boga, zaradi svojega bližnjega? Nikakor, le zgolj zaradi samega sebe. To je znak ne le liberalca, kapitalista, socialista, komunist — ampak tudi marksistnega katoličana. To je poglavitno vprašanje posameznikov, v tem so zasidrani najnižji napotki, ki so obdani in okrašeni z vsem tistim, kar videvajo ljudje kot odlično masko za najgloblji »jaz«. Razmerje človeka do Boga in svojega bližnjega se pa sploh ne razmotriva ali se pa razrešuje tako, da je človek prva in poglavitna točka, da je načelo najvišjega reda, ki iz njega izhaja vse drugo. In to je tisto, da se naj človek najbolj boji samega sebe. V takšnem gledanju in oboževanju lastne osebe izgubi človek pogled na neumrjotnost svoje duše in na pomoč bližnjemu.

Vprav ti časi v svoji trdi skrbi za želodec grozijo, da vidi človek le svojo osebo in se peha le zanjo. Kristjani pa vemo za nauk: »Ljubi Boga iz vsega srca in bližnjega kot samega sebe.« Ne pozabimo!

Iz Spodnje Stajerske

Pri preseljevanju na Krškem polju pomagajo. V graški »Tagespost« beremo: »Od 10. novembra dalje je iz marenberške in apaške okolice kakih 50 mladev v Krškem, okraj Brežice, kjer pomagajo okrožnemu preseljevalnemu štabu SS Tabore v lepem in obširnem župnišču, kjer dobivajo tudi hrano, za katero skrbita dve gospodinj. Vkljub težavam so se mladi naglo in dobro navadili tega nemirnega življenja in vrvenja, ki je v zvezi s preseljevanjem, ter so vsak dan vsak na svojem mestu. Njihova naloga je, da morajo hiše za preseljenca osnažiti ter potem te preseljenke voditi v njihove nove domove. To je težavna, toda lepa naloga! Danes že lahko povemo, da so se mladi vkljub svoji mladosti naglo znašli v novem položaju ter da svojo nalogo vzorno opravljajo. Ta njihova naloga je morda zanje najboljša šola za poznejše življenje. Mladci se bodo vrnili domov s ponosno zavestjo, da so sodelovali pri velikem delu.«

Tudi gimnazija v Mariboru je začela delovati. Poleg višje realke, ki že nekaj časa deluje, je zdaj odprta tudi gimnazija, katera je nastanjena v hiši 1. višje realke. Okoli zastavišča 1. višje realke so se v četverkotu zbrali dijaki, da prisostvujejo dvig zastave. Gimnazijski vodja študijski svetnik dr. Manfred Straka je pozval dijake, naj izvršujejo svojo dolžnost. Ponosna zavest, da sredi vojne lahko sodelujejo pri mirnem obnovitvenem delu, naj vsa-kočar vzpodbuja k največjemu naporu. Ko je bila zastava sneta, se je pouk v vseh razredih začel.

Prvi betonski šaht na kontinentu. Graška »Tagespost« poroča, da so pred nedavnim izročili v obrat nov rudniški šaht v Kisovcu pri Zagorju. Novi rov je zgradila Trboveljska premogokopna družba, ki ima svoj glavni sedež v Trbovljah že od leta 1873. Ta družba je že v bivši Jugoslaviji pridobivala več kakor polovico vsega premoga, ki ga je Jugoslavija potrebovala. Kakor hitro pa so se ti kraji vrnili k nemškemu rajhu, je družba takoj začela v revirju Kisovcu graditi popolnoma nov betonski šaht, ki je bil te dni slovesno izročen prometu. Pri uvozu v šaht, kateri je bil okrašen z zastavami, je govoril gradbeni vodja inž. Praprotnik, ki je omenil, da je ta rov najmodernejši, kar more pokazati sodobno rudarstvo in da je ta rov izveden v betonu prvi na evropskem kontinentu. Ves rov, ki sega v globino 180 m, je v celoti zgrajen iz betona, tako da je popolnoma varen pred ognjem. Posebnega pomena pa je dejstvo, da se je posrečilo tudi poskus zgraditi v betonu vse podrobnosti, kakor razdelitev šahta v nadstropja, potrebna za dvigavanje premoga. Dalje so bile zgrajene vse vmesne etene in vsi dovodi za stisnjeni zrak, za vodo in cevi za napeljavno električnih kablov v betonu. Notranji premer vsake rova meri 5,5 m. Ko bodo postavljene še potrebne strojne naprave, bodo vozili štirje vozički, ki bodo držali 5 ton premoga, lahko istočasno po rovu. — Prihodnje leto nameravajo zgraditi nad tem rovom še 20 m visok stolp, ki bo prav tako iz betona in bo nosil strojne naprave, ki bodo služile dvigalu v rovu. Ko bo opravljeno še to delo, bo ta šaht najmodernejši v vsej Evropi. Z njegovo pomočjo bo mogoče izkoristiti bogata ležišča kisovskega revirja zelo hitro.

Glasbene šole za mladino in ljudstvo na Spodnjem Stajerskem. Stajersko glasbeno šolstvo lepo napreduje tudi v Spodnji Stajerski, kjer bodo v kratkem odprte v vseh okolišnih mestih Spodnje Stajerske glasbene šole za mladino in ljudstvo. Šole bodo omogočile, da bo prebivalstvo lahko pod strokovnim vodstvom napredovalo v glasbi. V Mariboru in Celju so bile take šole že odprte. V nedeljo 23. novembra je bila odprta šola v Trbovljah, kjer se je prijavilo v šolo 235 Trboveljčanov, ki so že delj časa znani po otroškem zboru Trboveljskih alavčkov. V ponedeljek 24. novembra pa je bila odprta glasbena šola tudi v Ptuj.

di, da so ga spremili na zadnji poti. Ko so se pogrebi razhajali, je bila soglasna misel vseh »takšnega moža, kakor je bil pokojni Dreja, v Borštu kmalu več ne bo! Bodi mu ohranjen trajen spomin, preostalem nam žalje.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 26. novembra: Silvester, opat; Leonard Portomavriški, spoznavalec.
Četrtek, 27. novembra: Marij, čudodelna svetinja; Virgilij, škof.

Novi grobovi

† Učitelj v p. Alojzij Kečelj. V Ljubljani je umrl učitelj v p. g. Alojzij Kečelj. Pogreb bo v sredo (26. novembra) ob pol 3 popoldne v Zal — kapelica sv. Jožefa. Naj počiva v miru! Zaluječim svojcem naše sožalje!

† Na Dunaju je umrl dne 8. novembra vladni svetnik v pokopu g. Josip Rasp. Naj počiva v miru! Zaluječim sestri naše sožalje!

Zastopniki »Slovenčevega koledarja« in »Slovenčeve knjižnice«

Pošljite nam takoj sezname naročnikov.
»Slovenčev koledar«, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana.

— Dogoni klavnih prašičev. Dne 1. decembra bo ob 9 v Stični dogon prašičev za zakol. Vsi rejci iz občine Stična, Višnja gora, št. Vid, Primskovo, Krka in Veliki Gaber, ki imajo prašiče, godne za zakol, naj jih pripeljejo v Stično na sejmišče, kjer bodo odkupljeni v smislu čl. 4 Uredbe o klanju prašičev. Dne 4. decembra bo ob 9 dogon prašičev v Trebnjem za občine: Trebnje, Mirna, Vel. Loka, Sv. Križ—Vel. Loka, Dobrič, Sela—Šumberk, in Žužemberk.

— Vreme. V torek zjutraj močno oblačno, nekoliko hladneje. Jutranja temperatura je padla za skoraj 2 stopinji. Vedno lahko rosi. Barometer se dviga. V ponedeljek najvišja dnevna temperatura +7,2 stop. V torek barometer 771,9 m/m. Pojavlja se severovzhodnik. Ker vedno rosi, se ceste ne morejo popolnoma posušiti. Na poljih je le tu in tam še kako zelje.

— Odpošiljanje poštnih paketov na Hrvaško. Od 1. decembra t. l. dalje bodo poštni uradi v Ljubljani pokrajini prevzemali odpošiljanje paketov na Hrvaško. Glavni urad za odpošiljanje teh paketov bo na poštnem uradu Ljubljana 2 (na kolodvoru). Tarife bodo naslednje: paketi od 1 kg 8,50 L, od 3 kg dalje 10,50 L, od 5 kg dalje 12,50 L, od 10 kg dalje 22,50 L, od 15 kg dalje 32,50 L in od 20 kg dalje 42,50 L.

— Darovi Rdečemu križu. Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, je poklonil Kreditni zavod za trgovino in industrijo znesek Lir 5000.— v počastitev spomina pok. g. Andreja Sarabona, veletrgovca v Ljubljani. Za velikodušen dar najlepša hvala! — Namesto venca na grob pok. Remic Ivana je daroval uradništvo Pokrajinskega nameštvenega urada v Ljubljani Lir 100.—. — Gregor Ivan, veletrgovec v Ljubljani v počastitev spomina pok. g. Tonejeve Lir 200.—. — Dr. Bogdan Zupčič v Ljubljani, namesto venca na grob pok. prof. dr. Stanka Lapajnet Lir 200.—. — Zveza gospodinj, namesto venca na grob dr. Stanka Lapajnet Lir 100.—. — Nameščenci Pokojniškega zavoda mesto venca na grob dr. Bohinca Lir 268.—. — Družina Gorkičeva daruje Rdečemu križu v počastitev spomina pok. g. Sarabonove Marije Lir 60.—. — Gospod Lokar Hinko daruje Rdečemu križu mesto venca na grob pok. gospoda Sarabona Andreja Lir 100.—. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Knjiga o jasilcah — njih zgodovini, pomenu za naš čas, s praktičnimi navodili za postavljanje — izid prvega. Obsega 100 strani in 38 slik. Napisal jo je prof. Niko Kuret. Božična knjiga, kakršne še nismo imeli. Lepo darilo za Miklavža in božič. Cena vključno umetniški opremi in bogati vsebini nizka — osem lir — a le za tiste, ki knjigo že ta mesec naročijo z dopisnico ali javijo svoj naslov po telefonu, številki 47-48. Založba »Nova stvar«, Ljubljana.

Ljubljana

Študijska zborovanja kongresov Kristusa Kralja se pričnejo danes v sredo ob 5 popoldne v posvetovalnici Ljudske tiskarne. S tem bo spopolnjena in utemeljena centrala Regnum Christi v Ljubljani. Udeleženci, kateri bodo želeli, se bodo še lahko udeležili danes začete devetdnevne, če ne drugod, gotovo v stolnici, kjer se začne šele ob 7. 1. Anagrafični ured. V Čudnovi hiši št. 23 na Mestnem trgu, kjer je bila pred vojno velika in modernizirana Suttnerjeva trgovina ur, je sedaj nameščen anagrafični urad mestnega magistrata in register prebivalstva. Urad je že začel posloovati. Je lepo in pregledno urejen. Ima lepe uradne prostore. V to hišo se je nameravala potem, ko je trgovino izpraznil trgovec Suttner, po vojni vseliti velika zagrebska trdnjava za manufakturno, toda več ljubljanskih trgovcev je rajši plačevalo najemnino, kakor da bi bila v teh prostorih nastanjena njihova velika konkurenca. Pred leti je bila v tej hiši tudi velika obrtniška razstava.

Kavarna »Slon« zopet odprta

1. Pri Sadjarski in vrtnarski podružnici Ljubljana I. bo v kemijski predavalnici na I. dr. real. gimnaziji v Vegovi ulici predaval v sredo dne 26. novembra 1941, upravnik drevnic Kmetijske družbe g. Br. celjnik Ivan o »Sadnem izboru za mesto Ljubljano in okolico ter o izkušnjah v zadnjih dveh zimah«. Začetek točno ob 18 (šestih).

1. Sopranistka Maria Fiorenza Ciampelli bo izvajala v petek dne 28. t. m. v veliki Filharmonični dvorani naslednji epored: Monteverdi: Tožba Ariane; Rossini: Beneška regata, ki ima tri dele in sicer Anzoleta pred tekmo. Med tekmo in po tekmi. Pizzetti: Iz treh pesmi: Bile so tri sestre; Respighi: Ce bi se vrnil; Devico: Toskanske pesmi: O luna in Voda iz Rija; Mortari: Pastirice. Nato sledijo tri arije iz oper in sicer: Ave Maria iz Verdijeve opere Othello; Boito: Arija Nenie iz opere Melistotele in iz Puccinijeve Toške Visi d'arte. Na klavirju bo spremljala odlično milansko pevko pianistka Cesarina Buonerba. Začetek koncerta bo

točno ob pol 7. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1. Koncert violinista Karla Rupla. V včerajšnji številki smo priobčili spored njegovega koncerta, danes in v naslednjih dneh pa bomo na kratko orisali dela, ki jih bo naš umetnik izvajal na svojem koncertu v torek, dne 2. decembra v veliki Unionski dvorani. Najprej bo zaigral virtuos Karlo Rupel Tartinijevo Sonato, ki je znana pod imenom Vražja sonata ali Vražji trilek. Nastanek te sonate je združen s sledečo fabulo: Nekoč, ko je bil Tartini ves obupan in pretrujen od igranja, se mu je prikazal baje sam vrag. Vzel mu je iz rok violino in začel sam igrati, pri tem pa triliti kakor obseden. Ko je privid izginil, je poskušal Tartini sam posnemati vraga in glej čudo, šlo je izvrstno. Tako je vzel papir in napisal Vražjo sonato. Sonata je izredno težka za izvajalca. Na klavirju bo spremljala umetnika naša odlična pianistka profesorica Zora Zarnikova. Začetek koncerta ob pol 7. uri zvečer, opozarjamo, da v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1. Na veliko povpraševanje sporočamo, da bo Rokodelski oder ponovil Jalnovo, motivno bogato igro iz kmečkega življenja — »DOM«, v nedeljo 30. t. m. ob 5 popoldne. Pridite!

1. Kršitve zdravstvenih predpisov. Vsakdo, ki prispe v Ljubljano iz različnih karantenskih postaj, je dolžan in obvezan se v najkrajšem času zglasti se pri mestnem fiziku in tam predložiti vse zdravstvene dokumente. Mnogi so to opustili. Sanitarnopolicijska kontrola pa je zelo stroga, kajti vse karantenske postaje pošljejo na fizikat sporočilo, da je bila ta in ta oseba odposlana v Ljubljano z vprašanjem, ali se je zglastila. Ker mnogi niso vpoštevali sanitarnih predpisov glede prijave mestnemu fizikatu, so bili naznanjeni sodišču zaradi kršitve sanitarnopolicijskih predpisov.

Gledališče

Drama. Sreda, 26. nov.: »Dom«. Red Sreda. Začetek ob 17.30. — Četrtek, 27. nov.: »O, ta mladina!«. Red A. Začetek ob 17.30. — Petek, 28. nov.: »Hamlet«. Izven. Ljudska predstava. Zelo znižane cene. Začetek ob 15.

Opera. Sreda, 26. nov.: »Aida«. Dijaška predstava. Zelo znižane cene. Začetek ob 16.30. — Četrtek, 27. nov.: »Rigoletto«. Red Četrtek. Začetek ob 17. — Petek, 28. nov.: Zaključena predstava za Dopolavoro. Začetek ob 17.30.

Radio Ljubljana

Sreda, 26. novembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini, 7.45 Lahka glasba, vmes ob 8 napoved časa, 8.15 Radijska poročila, 12.15 Koncert kvarteta sester Stritar, pri klavirju g. Marjan Lipovšek, 12.35 Trio Ambrosiano, 13. Napoved časa, radijska poročila, 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.20 Moderne pesmi, orkester pod vodstvom Zemeja, 14. Radijska poročila, 14.15 Operetna glasba, 14.45 Radijska poročila v slovenščini, 17.15 Koncert violinista Karla Rupla s spremljavo pianista L. M. Škerjanca, 19 »Parlamo l'italiano« prof. dr. Stanko Leben, 19.30 Radijska poročila v slovenščini, 19.45 Pisana glasba, 20 Napoved časa, radijska poročila, 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini, 20.30 Pesmi in napevi, 20.45 Lirična sezona ELAR-ja: Simfonični koncert pod vodstvom Willyja Ferrera, v odmoru pogovor v slovenščini, 22.20 Pesmi in napevi na ploščah, 22.45 Radijska poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Poizvedovanja

Izgubila sem v nedeljo okrog pol šestih zvečer, nekje ob žel. skladiščih za kolodvorom v Siski, ročno torbico. Najditelja lepo prosim, naj mi vsaj legitimacijo za polovično vožnjo in pa uro, vrne na »Slovenčev« upravo, vse drugo pa si lahko pridrži.

V soboto popoldne sem zgubil črne naočnike od trga proti tromostovju. Pošten najditelj naj ji odda proti primerni nagradi v upravi »Slovenca«.

Akviziterjem

»Slovenčeve knjižnice«

Vljudno prosimo vse nabiralce naročnikov »Slovenčeve knjižnice«, ki bivajo v Ljubljani, da se zaradi ureditve provizije takoj zgled v upravi »Slovenčeve knjižnice«, Kopitarjeva ulica 6. S seboj naj prineso nabiralne bloke. Uprava »Slov. knjižnice«.

Nova izmera priključenih občin

Vojna vihra, ki je v začetku letošnje pomladi, kolikor toliko zadela tudi naše mesto, je ustvarila pesimistično naziranje, da bo do konca te vojne treba opustiti vsako večje delo. Ne moremo pa tega trdit, za našo belo Ljubljano, ki je baš v tem trenutku pod spretim vodstvom župana in njegovih neumornih sodelavcev, mestnih svetovalcev, se lotila enega največjih in najpomembnejših del, ki so toliko let znatno ovirala razvoj našega mesta, to je naprava regulacijskega načrta in v neposredni zvezi s tem nove izmere in kopriranirani občin.

Ze konec meseca maja je mestno poglavarstvo po osebnem prizadevanju gospoda župana razpisalo novo izmero dela bivše upravne občine Zg. Šiške, katastrsko občino Zg. Šiško, ki jo je mestno županstvo konec junija oddalo privatnemu podjetju v izdelavo. Na ta način občina ni napravila samo dela, ki bo obranjen desetletja in desetletja ter je prenjeno potrebno za napravo tako težko pričakovane regulacijskega načrta, ampak je dala možnost večjemu številu mladih delavskih in tehnično naobrazanih ljudi, ki so zaradi izrednih razmer izgubili svoja službena mesta, prav dober zaslužek. Po informaciji, ki smo jo dobili od podjetja, ki izvršuje to novo izmero, se terenska dela tega dela sedaj zaključujejo in je pričakovati, da bomo že konec meseca februarja namesto starih, že povsem nepravilnih ter. v prejšnjem merilu risanih map, dobili nove najmoderneje, strokovno popolnoma dovršene mape v merilu 1:1000, ki ne bodo samo kot sigurna podlaga regulaciji, ampak bodo tudi v znatno korist

tamošnjim posestnikom. Občina ni izbrala oddaje katastrske občine Zg. Šiške brez preudarka, ampak je upoštevala, da se v ta del, ki je terensko najbolj prikladen za izdelavo, sedaj najbolj širi naše mesto. Pričakujemo ter smo prepričani, da bo mestno vodstvo, ki si je znalo pridobiti naklonjenost novih oblasti, takoj nadaljevalo s prireditim delom ter bomo že v najkrajšem času lahko izvedeli, da je mestno poglavarstvo oddalo v izmero tudi k. o. Dravice in Brinje, ki sta za enkrat najbolj prizadeti po nujnosti regulacije. Občani dobro vemo kako velike važnosti so vsa ta dela, ki jih sedaj izvršuje mestna občina ter moramo samo javno dati priznanje spretnemu vodstvu našega mesta.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih na ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Velezabavna in komična filmska burka
Jurli, pogum!
George Formby — Od sladoledarja do zmagovalca na konjskih dirkah je kaj težava pot ...
KINO SLOVA — TEL. 27-30

Zabaven film iz brezskrbnih dijaških let
Slabo v vedenju
Roberto Villa, Vera Bergman, Vitorio De Sica
KINO INTON — TEL. 22-21

Velefilm visokih planin. Mogočna povest o globoki ljubavi družnega dekleta
Dekle z jastrebom
Heidemarie Hatheier — Sepp Rist
KINO MATICA — TEL. 22-41

Iz Hrvatske

Kako naročite naše liste na Hrvaškem.

»Slovenca«, »Slovenski dom«, »Domoljub«, »Bogoljub« knjige »Slovenčeve knjižnice« in »Slovenčev koledar« naročite za vse kraje hrvaške države pri Press-Import d. d., Katančeva 3, Zagreb, Poštno čk. račun 31.985, Zagreb.

Imenovana trdnja sprejema stalne abonente na naše liste, kakor tudi vsa naročila za razprodajo. Zahtevajte po trafikah naše liste in knjige! Organizirajte razprodajo!

Poglavnik imenoval višje ustaške funkcije. Na osnovi določenih ustaških ustave je podpisal poglavnik več odredb, s katerimi je imenoval višje ustaške funkcionarje (stožernike) na še nezasedena mesta. Za nove ustaške stožernike so imenovani: Veliki župan, ustaš Jurica Frkovič, za stožernika v stožeru Gacka in Lika v Gospiću, ustaš Ivica Terzić, bivši okrajni predstojnik za stožer Posavje v Brodu, ustaš Nikola Ikić, ustaški zastavnik poglavništva telesne straže v stožeru Gora v Petrinji, ustaš Ivan Zovko v stožeru Hum v Mostarju, ustaš Mijo Haček, v stožeru Modruš v Ogulinu, ustaš Drago Zubrinčić, knjigarnar v stožeru Vinodol in Podgorje v Senju, ustaš Vlado Herceg v stožeru Dubrava v Dubrovniku in ustaš Božo Kavran v stožeru Zagreb — mesto v Zagrebu. Novimenovali višji ustaški funkcionarji morajo vsak v svojem delokrogu storiti vse za čim skorajnejšo izvedbo ustaške organizacije in ustoraške vojske. V to svrhu morajo glavnemu ustaškemu poveljstvu tudi predložiti v odobritev vse ostale ustaške funkcionarje.

Imenovanje novega poverjenika za glavni ustaški stan. Poglavnik je imenoval ustaša Nikolo Jurišića za poverjenika v glavnem ustaškem stanu.

Podražitev nedeljskih števil hrvatskih dnevnikov. Zaradi splošne podražitve tiskarskih stroškov so se trije vodilni hrvatski dnevniki »Hrvatski Narod« ter »Nova Hrvatska« v Zagrebu in »Hrvatski Liste« v Orijeku sporazumeli, da bodo odslej svoje nedeljske številke prodajali izvod po tri kune.

Glavni štab ustaške vojske sporoča, da je oficir Ahmed Cerić odpuščen iz ustaške vojske in razrešen vseh svojih dosedanjih funkcij.

Nova šola za funkcionarje ustaške mladine. V ponedeljek 1. decembra bodo v Makarski odprli novo šolo za funkcionarje ustaške mladine.

Viteški red Hrvatskega zmaja. Izšla je uredba o ustanovitvi »Viteškega reda Hrvatskega zmaja«. Organizacija, ki jo vodi maršal Kvaternik, ima nalogo negovati hrvatsko izročilo in spomine na preteklost hrvatskega naroda, hraniti in obnavljati hrvatske spomenike, hraniti in poživljati spomine na zaslužne Hrvate s postavljanjem spomenikov in plošč, zbiranje hrvatskih duševnih delavcev in podpiranje kulturnih stremeljev vsega duhovnega življenja hrvatskega naroda.

Državna ženska realna gimnazija v Zemunu. Dosedanja mešana realna gimnazija v Zemunu so spremenili v državno žensko realno gimnazijo.

Zakonska odredba o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih ustanov. Izdana je zakonska odredba o postranskih prejemkih uslužbencev državnih prometnih ustanov. Po tej uredbi bo minister za promet in javna dela v sporazumu s finančnim ministrom izdal še zadavni pravilnik za izvrševanje omenjene odredbe.

Okraj Vrgin Most izločen iz področja velike župe Gora. Na predlog notranjega ministra je poglavnik podpisal zakonsko odredbo, s katero je izločil področje okraja Vrgin Most iz področja velike župe Gora v Petrinji ter ga priključil veliki župi Pokuplje v Karlovcu.

Franciskanska gimnazija v Sinju ima pravo javnosti. Poglavnik je podpisal zakonsko odredbo, s katero je dal franciskanski klasični gimnaziji v Sinju pravo javnosti.

Nova privatna popolna ženska realna gimnazija. S posebno odredbo je poglavnik dovolil provincialnemu starestinstvu »Družbe hčerk Božje ljubne« v Sarajevu, da lahko odpre v Koprivnici popolno privatno žensko realno gimnazijo.

V Zenici so odprli rudarsko šolo. V nedeljo so odprli v Zenici rudarsko šolo. Doslej je ministrstvo za gozdarstvo in rudarstvo že odprlo eno tako šolo v Vraždinu.

Proslava stoletnice obstoja Matice Hrvatske. Pod okriljem Matice Hrvatske so v Zagrebu ustanovili poseben pripravljalni odbor za proslavo stoletnice obstoja te važne hrvatske kulturne ustanove.

Simfonični koncert v spomin 150 letnice Mozarlove smrti v Zagrebu. 150 letnice Mozarlove smrti bo Zagreb proslavil z več koncertnimi prireditvami. Prvi simfonični koncert bo v petek 28. t. m.

Sprememba zak. odredbe o ustaški nadzorni službi. Zak. odredba o ustaški nadzorni službi je spremenjena in spopolnjena v toliko, da ima sedaj ustaška nadzorna služba 5 oddelkov in sicer:

ustaško redarstvo, ustaško informativno službo, ustaško obrambo, ustaški personalni urad in ustaško varnostno službo.

Zenska veja ustaškega pokreta. Poglavnik je izdal zak. odredbo o ustanovitvi ženskega odseka ustaškega pokreta. Za voditeljico ženskih ustaških organizacij je imenovana profesorica Irena Javor iz Zagreba.

Hrvatski Radiša izdatno podprli pomožno akcijo hrvatske vlade. Hrvatski Radiša je nakazal za »Pomoč«, ki je podporna organizacija hrvatske vlade za podpiranje vdov in sirot, znesek 100.000 kun.

Skofjske konference še vedno trajajo. Skofjske konference, ki so se pričele v ponedeljek, so v petek še vedno trajale. Vodi jih, kakor znano, zagrebški nadškof, dr. Stepinac.

Zidanje palače za novo Ekonomsko-komercialno šolo lepo napreduje. Kljub slabemu vremenu dela pri zidanju nove palače za Ekonomsko-komercialno šolo v Zagrebu lepo napredujejo. Popolnoma pa bo palača dogotovljena šele leta 1943.

Uspehi slovenskih igralcev v Sarajevu

Ljubljana, novembra.

Sedanje razmere so slovenske kulturne delavce razcepile na razne kraje in tudi igralca ali gledališka šola, ki jo je imel gospod Vladimir Skrbiniš svoj čas v Mariboru, je šla na razne strani, delno v Ljubljano, delno pa na Hrvaško ali celo v Srbijo.

Krožek bivših mariborskih igralcev se je zatekel v Sarajevo in tam poskušal z nastopi. Bivši mariborski, sedaj sarajevski igralci, so se obrnili na upravo narodnega gledališča v Ljubljani s prošnjo za dramatsko literaturo. Narodno gledališče je seveda tej prošnji ustreglo in poslalo dosti knjig. Marljivi Slovenci v Sarajevu so pričeli vlogge študirati in so pogumno tudi nastopili. Iz dopisa, ki so ga poslali Narodnemu gledališču v Ljubljani sklepamo, da so z doseženim zadovoljni.

Prva njihova predstava je prav dobro uspela. Igrali so komedijo dr. Štolbe »Stari grehi«. To igro je režiral g. Josip Lukeš. Glavni sarajevski dnevnik »Sarajevski Novi list« poroča med drugim: »V soboto 19. oktobra je bila v Delavskem domu gledališka predstava s plemenitim namenom, da gre čisti dobiček v korist Hrvatskega Rdečega križa. Podana je bila komedija dr. Josipa Štolbe »Stari grehi« v režiji g. Josipa Lukeša, člana sarajevskega Hrvatskega državnega gledališča. Občinstvo se je odzvalo polnoštevilno. Dilettanti pod vodstvom g. Josipa Lukeša so izvedli dobro igro ter se vestno pripravili za svoj prvi nastop pred sarajevskim občinstvom. Predstava je bila dobro izvedena, tako da bi se mogla ponoviti tudi v državnem gledališču. Takoj v začetku naglašamo, da bi moral naš Rdeči križ nadaljevati z uprizarjanjem takih gledaliških in sličnih kulturnih prireditvev. Včerajšnji obisk je jasno pokazal, kako je organizacija Hrvatskega Rdečega križa popularna in priljubljena tudi v najširšem občinstvu. Moramo tudi pohvaliti gledališke prostovoljne sodelavce, ki so z mnogo pozornosti in redkim razumevanjem ustvarili zares lepo predstavo.

Štolbova komedija (prevod iz češčine) je zelo duhovita in zanimiva, dobro odsko delo ter nudi priliko izvajalcem, da se izkažejo s sposobnostjo za vedro umetnost. Kritika v omenjenem sarajevskem listu nadaljuje z opisom komedije, ki jo slovensko občinstvo že pozna iz ljubljanskega Narodnega gledališča, nato pa nadaljuje: »Trojica starih prijateljev v interpretaciji gg. Jos. Lukeša, Vojka Cotića in Zdravka Vrenka je bila solidno izdelana, z mnogo razumevanja in verjetnosti; to so bile dobre ustvaritve, ki so potrdile naše misljenje o nadarjenosti te trojice. V vsakem oziru so ti trije podali dobro igro, kakršne navadni dilettanti ne morejo ustvariti. Tudi je bil dober sluga, ki ga je podal g. Drago Selman in ki je dosledno izdelal tip starega vojaka-pijanca in nasilneža. G. Josip Lukeš je uspel s svojo režijo ter podal vigrano predstavo, ki se je odvila skladno in brez zastoj. Prireditelje in igralce je občinstvo nagradilo z velikim odobravanjem.«

Tako poroča sarajevski dnevnik, Slovenci pa dodajajo v svojem poročilu še, da imajo v načrtu uprizoritev Surekove »Poulične pevčave« (igro, ki jo naše občinstvo pozna pod naslovom »Pesem s ceste«). To igro bodo podali — če je že niso — v hrvatsčini. Tretjo igro pa bodo uprizorili v slovenščini in sicer »Na ledeni plošči«.

Sarajevski Slovenci so osnovali poseben dramski odsek kateremu predseduje g. Vojko Cotić, tajnik pa je g. Josip Lešnik, medtem, ko je artistični vodja g. Josip Lukeš. Slovencem v Sarajevu moramo kar čestitati k njihovim podjetnostim, saj je gledališka kultura tudi ena izmed vezi, ki vežejo prijateljske narode med seboj.

Mišek in Netopir

»Tu je načelnik policije,« je dejal neki možki Mišku. »Aretiral je Netopirjevega pajdaša!«
»To je Jazbec,« je pomislil Mišek.
In zares je bil to Jazbec. Anželj ga je tiral naprej in ga s samokresom butal v hrbet.
»Nikar me ne zaprite,« je mrmral Jazbec, »nikar me ne ustrelite! Saj jaz nisem tisti in tudi nisem iz železa, ko me tako suvate!«

»Napreji!« je vpil načelnik, ki ni hotel izgubljati nepotrebnih besed.
Mišku ni kazalo drugega, ko da je zdirjal s Strelho h katekjam in daleč preč od mesta.
»Dobil ga bom, pa naj velja kar hoče, tega zlodeja črne!« je mrmral predse.

Sport in telovadba

V telovadbi na orodju prevladujejo športna načela

Konje so poslali v muzej telovadnega orodja

Telovadba na orodju je bila tudi med Slovenci zelo priljubljena. Med društvi, ki so bila razdeljena na dve zvezi, je bilo precej tihga tekmovanja, ki sicer ni prišlo do izraza na tekmah, pač pa na nastopih, pri katerih sta se oba kulturno nasprotna s tabora nadzirala glede napredka. Za orodno telovadbo so se zanimali najširši krogi, tudi tisti, ki so izven telesnokulturnih organizacij. Do medsebojnih tekem ni prišlo. Kolikor nam je znano, so si telovadci tu pa tam želeli domačih arečanj, vendar vodstvi nista sprožili tozadevnih predlogov. Uspehi, katere so dosegli slovenski telovadci na olimpiadah in drugih mednarodnih tekmah obeh zvez, pomenijo za majhen narod izredno priznanje. Ugotoviti moramo, da so bili slovenski telovadci med najboljšimi na svetu in da so dosegli neprimerno večje uspehe od športnikov.

Nedavno smo poročali o važni spremembi v orodni telovadbi, ko je zbor nemških telovadnih načelnikov sklenil ukiniti telovadbo in tekmovanje na konju z ročaji. Glede na priljubljenost orodne telovadbe med Slovenci smatramo za potrebno, da osvetlimo novi in pomembni dogodek v sodobnem razvoju orodne telovadbe. — Dolga desetletja smo opazovali tihe borbe med telovadbo in športom. To sta bila dva svetova, ki drug drugemu nista priznavala enakopravnosti. Telovadci, zakoreninjeni v svoji tradiciji, so si tekom stoletnega razvoja pridobili čisto določene pojme o nalogah in sredstvih telesne vzgoje. Njihov ideal telesnega oblikovanja je bil človek in mišičast človek, čigar moč je bila zlasti v ramenskem ogrožju poudarjena. Za krepitev nog in utrditve notranjih organov se prvotno niso kaj več zanimali. Telovadci so bili navajeni na gotov red v telovadnicah, na tako imenovano sistematično delo z redovnimi in prostimi vajami, športniki pa so se pojavili pod vedrim nebom, v glasni borbi za žogo, v krutih boksarskih rokavicah, v napornih in nevarnih dirkah in podobno.

Od začetka je med obema taboroma precej vnelo. Kmalu pa je bilo opaziti, da se mladina vnavduhuje za nogomet, atletiko, plavanje in razne nove športe. Telovadne organizacije so uvidele, da bo treba zastarele sisteme pomla-

diti in so uvedle v svoje telovadne ure več lahke atletike, ustanovile so sekcije za plavanje, smučanje, športne igre in slinčno. Tako so se nemška telovadna društva (in pozneje tudi nekatera naša) približala športu, med telovadci pa se je pojavilo precej odličnih lahkoatletov. Športni napredek je približal tudi pripadnike svobodnega udejstvovanja pod vedrim nebom bližje telovadskemu krogu. Uvideli so, da so sodobne proste vaje odlično in prepotrebno dopolnilo treninga, pozimi so začeli prihajati k »zimskim treningom«, ki so se vršili v telovadnicah in tudi na telovadnem orodju. — Glavna razlika je obstajala le še v stilu izvajanja. Medtem ko so telovadci zagovarjali stilizirane vaje, so preskakovali športniki konje, nize in druga orodja v naravnem stilu, ki je ekonomični izvedbi bližji.

Tudi med telovadnimi strokovnjaki so se pojavili močnejši, ki so zagovarjali načelo, naj se orodje uporablja pri začetnikih kot ovira, katero morajo učeči se telovadci na razne načine premagovati. Umetna telovadba na orodju pa naj bi bila stvar tistih, ki čutijo zanj posebno veselje in nadarjenost. Najnenaravnijeje orodje in najtežje je bil konj z ročaji. Telovadba na konju ni nudila onega užitka, katerega ima telovadev v vrtenju in kolebanju na drogu ali bradli, dajala pa je prednost tistim, ki so več ali manj enostransko razviti. Če so v zadnjem času sklenili, da ne bodo več telovadili na konju z ročaji in če bo bodoča generacija videla take konje le še v muzejih telovadnega orodja, ne moremo imeti ničesar proti reformi, ki bo dopuščala orodnim telovadcem več časa za trening na preostalem orodju in za urjenje v lahki atletiki, ki je navadno združena s tekmami na orodju. Telovadbo na drogu in krogih cenimo zlasti zaradi tega, ker razvija srčnost, o vajah na konju pa tega ne bi mogli trditi. Najbrž se ne nismo, če trdimo, da bo šel podoben razvoj še naprej. Dejstvo, da so na drogu opustili težnje vaje, da so dali prednost kolebu, da so poleg telovadnic uredili tudi telovadišča pod vedrim nebom, da so zastarele sisteme telesne vzgoje pomladili s športnimi vajami in končno, da so opustili vaje na onem orodju, ki je modernemu pojmovanju telesne kulture najbolj tuje, potrjuje, da je telovadba na dobri poti reformacije. — ga

Deset najboljših v troskoku

Svetovni rekord v troskoku je postavil Japonec Tajima 1. 1936, ko je skočil točno 16 m daleč. Slovenski rekord v troskoku je tri leta mlajši in 2,33 m krajši. Postavil ga je 1. 1933. Daniel Perpar (Primorje), ko je s tremi poskoki dosegel 13,77 m. Letos se naši fantje v tej lepi disciplini lahke atletike niso kaj prida izkazali. Evo najboljših deset: 1. Nabernik (PL) 13,14 m, 2. 667 točk, 2. Smolej (PL) 13,11 m, 3. Bratovž (H.) 12,76 točk, 4. Plenarič (IL) 12,57, 5. Lončarič (PL) 12,32, 6. Kraner (PL) 12,25, 7. Boltavzer (H.) 12,23, 8. Pribovšek (IL) 12,02, 10. Sbil (Eian) 11,89, 10. Branišelj (IL) 11,88.

Šport v kratkem

Ponovna afirmacija bolgarskega nogometa. Po zmagi sofijske nogometne reprezentance nad Berlinom so povabili bolgarsko enajstoročico v Monako. Na tekmi, ki se je vršila preteklo nedeljo, se je sofijsko predstavništvo ponovno postavilo, ko je izsililo na tujih tleh remis 1:1. Šodil je nemški sodnik Alois Pennig.

V italijanskem nogometnem prvenstvu je po petem kolu, o katerem smo poročali včeraj, vrstni red klubov sledeči: na čelu skupine najboljših je tržaška Triestina z 8 točkami, sledita pa ji Venezia in Roma s sedmimi. Lanski prvak Bologna je na predzadnjem mestu razporednice.

Italijanski teniserji v Kopenhagenu. Na povratku z mednarodnega dvoboja na Švedskem se bodo italijanski igralci tenisa ustavili na Danskem, kjer bodo nastopili v Kopenhagenu proti danski državni reprezentanci. Igrali bodo štiri single in dva double. Za italijanske barve se bodo borili Bossi, Caniato, Romanoni, del Bello in Cucelli.

Boksarski menažerji še vedno polnijo žepce. O zmagi Joe Louisa nad Novo smo na kratko že poročali. Naknadno smo zvedeli, da je padlo na blagajni za kratko prireditve šestih rund 584.000 dolarjev. Večino tega denarja so pospravili prireditelji, manjši del pa je pripadel obema borcevema.

Janes in Lehner spadata med najzaslužnejše nemške nogometaše. Doslej sta nastopila po 62 krat v državnih dresih. Kitzinger je nastopil 42, Kupfer 37, Conen in Rohde pa spadata med mlajše igralce, ki imata za seboj le 24 odnosno 18 reprezentativnih srečanj.

Meddržavne tekme juniorjev? General Vaccaro, predsednik Italijanske nogometne zveze se bavi z organizacijo mednarodnih tekem, pri katerih naj bi sodelovali samo juniorji, mlajši od 20 let. Vaccaro stremi za tem, da bi se dala mladim igralcem

zadostna in pravočasna možnost razvoja in da bi se tako državne reprezentance okrepile in pomladile. Kakor sodijo, se bo prva taka tekma vršila med Italijani in Nemci.

Ragnhild Hveger, znana danska plavalica je gostovala te dni na Švedskem, kjer je postavila v prostem stilu spet dva dobra časa: 100 m prosto 1:08,6 min, 200 m prosto 2:27,4. Ob tej priliki je postavila Gunvor Nielsen nov švedski rekord v prostem slogu na 200 m s časom 2:41 min.

Nemški smučarji bodo imeli pred mednarodno prirediteljo v Garmisch-Partenkirchenu dva skupna treninga. Tekalci na smučeh se bodo vadili od 14. do 22. decembra na Hochkönig, tekmovalce za kombinacijo smuk-slaloma pa bodo povabili v januarju v Zell am See.

V Augsburgu bodo imeli v soboto, 29. t. m. boksarske tekme med Italijansko litorsko mladino in Hitlerjevo mladino.

Dunajski Rapid je premagal SK Sturm iz Graeca z 8:1 (4:1).

Zemljevid Marmarike, kjer zdaj divja silna bitka.

Iz Srbije

Za predsednikom srbske vlade in gospodarskim ministrom govori sedaj odmetnikom tudi minister za kmetijstvo in prehrano. Član srbske vlade, minister za kmetijstvo in ljudsko prehrano, dr. Radosavljević je imel te dni govor na belgrajskem radiu ter je v njem popisoval strašne politične in gospodarske razmere v sedanji Srbiji. V svojem govoru je poudarjal, da imajo odmetniki na ustih samo to krilatico: »Naj propade tudi Srbija in srbstvo, samo da zmagata naša ideja.« Z ozirom na to krilatico minister izjavlja: »To pomeni, da je potrebno, da mi izginemo in da pride nekdo drugi na naše mesto in samo zaradi njihove ideje. Srb. jaz te pa vprašujem, kaj dobrega moreš pričakovati od teh megljenih idej, v črno zaviti Kragujevac, Gornji Milanovac, Čačak in Kraljevo, opustošena Mačva, v prah spremenjena Posavina in požgane tvoje vasi in mesta in na tisoče in tisoče postreljenih tvojih sinov?«

Srbski notranji minister Aćimović ozdravel. Srbski notranji minister Milan Aćimović, ki je dobil od vlade šesttedenski bolezenski dopust za

zdravljenje v Vichyju v Franciji, je že toliko okreval, da je zopet lahko prevzel zaupani mu resor.

»Srpsko Selo« o trenutnem političnem položaju v Srbiji. Tednik za srbsko podeželje »Srpsko Selo« prikazuje trenutni politični položaj v Srbiji takole: »Poročila, ki prihajajo zadnje dni od vseh strani države, jasno dokazujejo, da se je naš kmet tudi to pot po tavanju, kmalu otreseel vseh drugih vplivov in da ga zopet vodi zdrava pamet. Drugačnega njegovega postopanja, človek tudi ne bi mogel razumeti. Kmet ne prenaša negotovosti in nereda, ki zadevata tudi njega. Njegovi življenjski pogoji so takšni, da to od njega zahtevajo. Zadnje smo dejali, da se je osnova vlade generala Nedića zelo razširila v narodu. Danes lahko to trdimo še v mnogo večji meri kot poprej. Zato je bil srečno izbran trenutek, v katerem je prejšnji teden predsednik srbske vlade general Nedić v svojem zgodovinskem govoru poslal svoj ponovni apel ljudem, ki se dotedaj še niso bili vrnili. Apelar je na razum, ker se svoboda, ki je srbskemu narodu najdražja, ne more več vrniti s silo; temveč samo se z razumom in pametjo. Poudaril je, da je vsem v prvi vrsti potreben mir. Rane so pregleboke in trpljenje preveliko. Treba jih je zdraviti.«

Akcija za srbske vojne ujetnike. Skupina mlajših srbskih umetnikov je pričela prirejati ljudske koncerte, katerih čisti dobiček je namenjen za srbske vojne ujetnike v Nemčiji.

Dolgoletni protestantski pastor v Belgradu prestavljen. Dolgoletni protestantski pastor v Belgradu in duša nemške narodnostne skupine v Belgradu Teo Turek je bil zadnje dni prestavljen za protestantskega pastora v Brno. Po zaslugi pastora Tureka je bila v Belgradu postavljena nova nemška ljudska šola ter so pred vojno že pričeli graditi tudi novo nemško protestantsko cerkev.

Biv. senator Milutin Dragović pri predsedniku vlade. Znani nacionalni in četniški borec biv. senator Milutin Dragović je bil prejšnje dni pri predsedniku vlade, katerega je obvestil, da se njegovi četniki v Jablanici in Toplici pridružujejo predsedniku vlade. Bivši senator Dragović je bil viden funkcionar v prejšnji JNS ter je bil znan kot osebni prijatelj Petra Živkovića.

Iz Novega mesta

Domači konj ga je udaril. 15 letni posestnikov sin Ciril Rom iz Obrha pri Toplicah se je smukal okoli domačega konja, ki ga je s kopitom s tako silo udaril po glavi, da mu je razbil čelo. Fanta so na zdravljenje pripeljali v kandijsko bolnišnico.

Kap jih je zadela...

»Ah, v tej sobi še nisem bil! — O, dober dan, milostjiva! — Kaj, vi ste že izdelali posmrtno masekto? — Dovoljeno delo! — Tako, in to je doprni kip? Hm, kako bi bilo z dvesto in petdesetimi funti za prvi odliv?«

Chappell se je naslonil na podboje. »Gospod ta in ta, motite!« reče dobrodušno. Lyngby pokima.

»Midva razpravljava sama, milostjiva!« Helena Chappell vpraša ironično: »Morda zopet v mrtvaški sobi?«

»Tudi tam!« Po teh besedah odide.

Cetvorica mož se zmedeno spogleduje.

»Kdo pa je ta človek?« vpraša Chappell.

Helena Chappell mu pokaže Lyngbyjevo posmrtino.

»Tako? Trgovec z umetninami? — Higgins, to bo vaše prvo delo! Vprašajte pri Yardu, kdo je ta Lyngby...«

Higgins motri v zadregi Amerikanca.

»Kako pa naj to storim?«

»Ali ne kontrolirate pri vas zastavljalnice in starinarne?«

»Ne; jih kontrolirate pri vas?«

»Se vprašate! Veak lastnik zastavljalnice ali trgovca s starostinostmi mora oddati zvečer pisemno kratak opis zastavljenih ali prodanih vrednostnih stvari.«

»Sijajno! In uspeh?«

»Veliki! Na ta način dobimo nazaj mnogo ukradenih stvari.«

»Toda na žalost, nismo v Ameriki!« zagotavlja Higgins.

»Sem opazil!« je prišlo Chappellu od srca. Reg Chappell je napel vse svoje sile. Lastnoročno je privlekel iz konjušnice (iz katere so brez prezidave bili napravili garažo) skrajno popolnoma razbiti avtomobil »Mercedes«, na katerem ni bilo več delca, ki bi ga še lahko popravili.

Preiskal je veak centimeter notranjosti.

»Kam se je odpeljal gospod Montgomery, če smem vprašati?«

Chappell se dvigne.

»A, kolega Higgins! To pa je lepo, da ste mi prišli pomagat. Lahko pregledate prsne odtise na zunanji strani avtomobila.«

Pri tem je dal nadzorniku Scotland Yarda v roke mehak čopič in škatlico z argentoratnim praškom (neka vrsta fino zmletega srebrnega bronca, ki se prime najbolj rahlih maslnih odtisov).

»Montgomery se je peljal k zdravniku Glourieu po instrumente.«

»Zdravnik Glourie? Ne poznam tega gospoda.«

»Je uradni zdravnik tukajšnje grofije.«

Higgins zasoplo:

»Gospoda kolega! Kaj pa delate tu?«

»Tu razjasnjemo umor, v katerega ne verjamem moj kolega iz Scotland Yarda.«

»Se — secira — secira morda doktor — doktor Glourie Cassertonovo truplo?«

»Ga je že!«

»Ga je že? Saj ni imel niti...«

»O da! Zadojstje dovoljenje najbližjega sorodnika!«

»Oh!«

Chappell se je nasmejaj. Všeč mu je bil ta Anglež. Čeprav je bil Higgins počasen in neodločen, vendar je bil zmeraj brezhibno korekten.

Nikoli mu ni prišlo na misel, da bi bil koga sumničil po krivici.

Higgins zastoka:

»In kaj pravi doktor Glourie?«

»Da ni nekaj v redu.«

»Pa je pravilno postopal?«

»Kaj naj to pomeni?«

»Na! Zdravnik vendar ne more sam secirati.«

»O, pozabljate, da je doktor Glourie uradni zdravnik. Vzel je s sabo zdravnik, ki ima prakso.«

»In kdo zastopa urad?«

»Murdoch!« reče Chappell smeje.

»Oni neumni vaški stražnik? Pa se to lahko...?«

»Saj je že popil pol steklenice škotskega whiskyja...«

»Zakaj?«

»Ker mu je prišlo slabo pri delu obeh zdravnikov.«

»Toda, toda...«

»Glej, glej! Kdo pa prihaja?« ga prekine Chappell.

Prikrevlja gospod Lyngby.

»Isčete tudi tukaj starostinosti?« ga vpraša ameriški komisar.

Lyngby ga besno pogleda.

Chappell nadaljuje ironično:

»Potem bi vam svetoval, da kupite ta-le avtomobil. Je samo še za staro šaro.«

Trgovec z umetninami se čemerno zareži.

»Gospod —«

»Chappell.«

»Gospod Chappell, mi verjamete, da je to na pravilo strašilo?«

»Kaj?«

»Pripravilo vozača do tega, da se je zapeljal v steber ob vratih...«

Amerikanec ga začudeno opazuje.

»Kaj mislite prav za prav o strahu?« nadaljuje Lyngby zamolklo.

»O kakšnem strahu?«

»O strašilo heatherstoneškega gradu...«

»... da mu je lahko priti do živega z enajet in pol milimetrske krogle!« odgovori ostro Chappell.

»Kako?« vpraša Lyngby.

Očitno je prebledel.

Ameriški komisar privleče iz žepa škatico, jo odpre in pokaže Lyngbyju.

»Poznate to-le?«

»O, naboji avtomatske pištole, očitno kalibra štiriisto pet in petdeset...«

Trgovec z umetninami se nalahno prikloni Chappellu in Higginsu ter hoče oditi.

»Halo!« ga pokliče Chappell.

Lyngby se obrne.

»Ali veste, za kakšno pištolo so tile naboji?« Lyngby prikloni.

»Kolikor vem, so ti naboji porabni samo za eno orožje. In to so pištole na sedem strelcev z zapahnjeno zaklopko, ki jih izdeluje tvrdka Webley in Scott.«

Osupljeno gleda Chappell za odhajajočim Lyngbyjem.

Higgins vpraša nervozno:

»In kaj je ugotovil doktor Glourie?«

»Da je imel povsem zdravi Casserton razširjeno srce, kar je presenečalo. Razširjenje mu je moralo, ko je še živel, povzročati velike težkoče.«

»Zakaj ne bi bilo razširjenje srca povod njegove smrti?«

»Ker bi morala njegova sestra o tem kaj vedeti...«

»Pa ne ve?«

»Ne!« pravi Chappell nestrpno.

»Morda pa laže...«

»Morda! — Toda to me sedaj ne zanima!«

Higgins pristopi k Chappellu.

»Zakaj pa ne?« vpraša tiho.

KULTURNI OBZORNIK

»Slovenski pravnik«

Zadnja, petnašletna številka Slovenskega pravnikarja, je posvečena smrti predsednika društva Pravnik, ki izdaja to revijo, dr. hon. c. in dr. iuris Metoda Dolenc, enega najbolj agilnih slovenskih pravnikov sploh. Univ. prof. dr. Sajovic, urednik Slovenskega pravnikarja, mu je napisal topel nekrolog. Priložena je podoba velikega pokojnika, kakor jo je l. 1938 naslikal akademski slikar Gojmir Anton Kos.

Potem se nadaljujejo deloma že začete, deloma nove pravne razprave. Tako nadaljuje razpravo o Osnovnih problemih reforme delniškega prava sodniški pripravnik dr. Božidar Kobe, članek, o katerem smo že zapisali, da je za današnji čas izredno zanimiv ter informativen ter bo zanimal vse gospodarstvenike, kajti navaja smernice razvoja delniških družb, kakor se deformirajo drugod, ter opozarja na nujnost prenevanja delniških družb. Razprava še ni zaključena. Dr. Avgust Mušič priobčuje iz kazenske prakse pod naslovom Procesualne težave pri praktični uporabi določbe § 184. k. z., ki govori o tepežih ter o udeležbi pri tepežih. Razprava bo prišla gotovo prav vsem juristom, zlasti v sodni praksi ter advokaturi. Dr. Lev Svetec govori o odpravnini ter razčlenjuje pomen pojma ter nje zgodovinski razvoj, potem pa pravne lastnosti odpravnine ter postopke ob njej. S temi razpravami so glavne razprave končane. V Obzorniku dr. A. Trofenik informira o novem švicarskem kazenskem zakoniku, ki nastopi s pravno veljavo 1. januarja 1942 ter je doslej najmlajša kazenska kodifikacija ter bo še mnogim drugim služila za vzor. V književnih poročilih je ocenjenih več pravnih knjig, prvo dr. Dabinoviča o hrvaški državi in pravni zgodovini, je ocenil še pokojni dr. Dolenc, druge knjige pa so ocenjevali dr. F. Skaberne (Mulaček: Gradbeni predpisi), dr. A. Urbanec (Gobbi L'Assicurazione in Generali) ter nekaj drugih. Pod Raznimi vestmi je podan življenjski potek pokojnega dr. Dolenca ter govor dr. Sajovice, ki se je poslovil od pokojnika v imenu društva Pravnik ter njegovih prijateljev. Potem se revija spominja smrti Julija Polca, dvornega svetnika v pokopu. Kronika društva Pravnik ter osebne spremembe njegovih članov zaključuje teh pet števk, ki zaključujejo tudi XXI. in XXII. letnik.

Vestnik Prosvetne zveze

Izšla je 11. št. »Vestnika Prosvetne zveze« z aktualno in zanimivo vsebino. V uvodnem članku je ponatis članka, ki ga je prinesel »Slovenec« dne 7. X. izpod peresa I. D. »Ob obletnici Krekove smrti«. Prav ta članek daje v svojem bistvu vzpodbudo, kako naj se članstvo društev prilagodi sedanjim časom.

Drugi članek, »Nove smernice Pija XII.«, govori o preroški napovedi sv. Očeta, kako naj bi svet sodil o osnovnih vrednotah t. j. raba tvarnih dobrin in o delu. O tem je primeren pouk že sedaj.

Članice društev pa bo posebno zanimal članek »Dekliška delovna služba na Finskem«. Vidi se, kako so se finska dekleta znašla na svojem področju v sedanji vojni in kako ogromna je njihova korist delovne službe domovini. Nato sledi društvena kronika, Film in Knjižnica.

Zanimivo je: Poročilo o stanju Ljudske knjižnice v Ljubljani v letu 1940-41.

Na novo je bilo dobavljenih 854 knjig in sicer 260 slovenskih, 241 nemških, 316 italijanskih in 37 hrvaških. Knjižnica šteje sedaj 17.344 knjig (8.380 slovenskih, 7.350 nemških, 970 hrvaških, 304 italijanske, 210 francoskih in 90 drugih). Izločenih je bilo 150 knjig. Obiskovalcev je bilo 13.942. Ti so si izposodili 30.353 knjig in sicer 18.281 slovenskih, 10.452 nemških, 826 hrvaških, 532 italijanskih, 135 francoskih in 29 drugih. V letu 1939/40 si je izposodilo 12.851 obiskovalcev 25.752 knjig, v letu 1935-36 pa 8878 obiskovalcev 15.798 izposojenih knjig. Te številke pričajo, da je število ljubiteljev dobre knjige vedno večje.

»Prosvetni ožredek« je naslov priloge prosvetnega »Vestnika«. Novembrska številka objavlja zanimivo in poučno tvarino: »Osnovna načela in navodila o tehniki govora in petja«. Članek je spisal strokovnjak g. Radko Simoniti. Dobro bo služil vsem onim, ki se pečejo z govorom in petjem.

Nad vse zanimiv je članek »Hloja na odruc«, v katerem podaja g. prof. Jože Potokar načela hoje igralcev na odruc. Ta članek seveda bodo z veseljem proučili vsi igralci in igralke druzstvenih odrov.

Knjižice

Zbirka Knjižice je doslej v par letih dosegla že številko 190. Izdaja jih vsakih štirinajst dni Salezijanski zavod ter imajo namen zaneesti v najširše vrste naroda katoliško pojmovanje najvažnejših sodobnih problemov, napisanih v poljudni in vsakomur dostopni obliki. Tako je sedaj št. 17 izšla že v drugi izdaji, namreč zakonski poduk. V novo življenje, kakor ga je napisal župnik Vinko Lovšin, ki predstavlja potrebno besedo ženini in nevestam. Tu govori pisatelj o vzvišenosti zakonskega stanu, o pripravi za zakonski stan, o poroki ter o družini kot svetišču. Ljubezen je resna stvar ter velika odgovornost, in če hočemo imeti zdrave družine, moramo gojiti čisto pripravo na sv. zakon. — Št. 187. je napisal dr. Knific in govori o dvojnem sadu, o dvojni vzgoji v eni družini nekje na Španskem. Mati — verna je vzgojila dva otroka po svoje v veri, oče — nasprotno verli pa prvorojenca v svojo smer, kar je dalo dvojen sad: enega, ki je pripravljel revolucijo in izdal brata, ki je padel za vero. Smrt brata in že prej matere je vse zopet spravila na pot vernega življenja. — Št. 188 ima lep naslov Silce pelinkovca, zgodba za petek in svetek, kakor jih je napisal znani katoliški francoski pisatelj Pierre L'Ermite, poslovenil Alojzij Nemec. Knjižica ima pet ekromnih, pa živahnih zgodbic, naperjenih proti obrekovanju duhovnikov (Kako se je dal etari Couffiot napetnastiti?), proti socialnemu hujekanju (Socialno vprašanje), proti premali milostini bogatašev ter proti premalemu vzpodbujanju od strani duhovnikov (Kako je prišel župnik v vice), proti pijančevanju (Silce pelinkovca) ter o esedici, ki je ventil grešne duše. (Ventil). Te zgodbe so doživljaji vaškega župnika, ki na lep način in na pisateljsko zanimiv način pokaže na nekaj napak v duhovnem življenju. — Št. 189 govori o Letih, mladih letih in jo je napisal dr. Fr. Knific ter vsebuje v kratkem pouk o spolnem nagonu ter vzgoji mladoletnikov, ki jo položi v usta zdravnika. Na živahen, dijakom prijeten način je podan nauk, naj mladoletnik premaguje sebe, kajti sebe premagati je največja umetnost. Knjižica hoče pospeševati čist rod, ki je poroštvo velike narodne

bodočnosti. — Št. 190 je napisal župnik J. Filipič in govori o Veliki objubi, ki jo je dal Jezus sveti Mariji Alakok glede češčenja presvetega Srca Jezusovega. V sedanjem času proglašena pobožnost tega presvetega češčenja je knjižica pomagala k slovenski skupnosti v pobožnosti, kakor jo je proglašil škof, in češčenju prvih petkov ter v prošnji za narod in njegovo usodo.

Knjižice stanejo 50 cent. ter jih priporočamo.

»Lučka«

Ko so se jeseni znova odprla šolska vrata, je med šolsko mladino spet posvetila »Lučka« in ožarila svoje prijateljske. Nastopila je VII. letnik, ravnokar je izšla 2. številka.

Ali je Lučka — verski list — mladini potrebna? »Luč mojim nogam je tvoja beseda in svetilka mojim stopinjama, poje sveti pevec. Koliko je temo po poti skozi življenje, koliko stranpotov, tudi prepadovali koliko! Kako lahko mlad človek krene na stranpot, lahko tudi tresči v brezno! Kako potrebno jim je prižigati lučko, da ne zaidejo!

Kar šola v tem oziru premalo stori, se mora dopolniti izven ali poleg šole. In temu namenu služi listič »Lučka«. Majhen listič, a veliko je njegovo poslanstvo. Kateretom in krščanskim učiteljem izdaten pripomoček, zato ga bo vsak, kar najbolj more, priporočal in širil.

Letošnji letnik ima prikupljivo naslovno sličico. Preprosto in nedolžno otroci krasi in čisti brezjansko Mater božjo v poljskem znamenju. Ker romarji ne morejo do nje na Brezje, so se otroci v duhu zbrali okoli nje.

Tudi v lističu samem lepe sličice osvetljujejo berivo. Poučni sestavki, zgodbe in pesmice se v listu vrstijo. Vse merijo na to, da poleg veselja in zabave, ki jih otrokom naplavlja, poglobljajo otročjem vero in ljubezen do vsega svetega.

Nekaj posebnega so »Jezusovi dnevi«: razpredelnica, v katero otroci zaznamujejo vsak dan svoja dobra dela, izvrševanje pobožnih vaj. Posebno važno je vprašanje: »Ali sem danes komu napravil(a) kako veselje?« To bi bilo vredno debelo tiskati! To je srčna vzgoja, ki je ljudem tako manjka. Ta vzgoja naj bi se tudi v listu samem posebno gojila. Otroci naj se pridno vadijo dobro delati, ljudem po svoji moči veselje napravljati, da njih krščanstvo ne bo preveč vnanje, ampak praktično, dejansko.

»Lučka« želimo kakor veliko naročnikov, tako tudi prav dobrih sotrudnikov, da ljubi nežni mladini nudijo kar najbolj okusnega

Goriški misijonarji nekdanj in zdaj

Delež goriške pokrajine na misijonskem področju ni bil majhen nekdanj in ni manjši niti danes. Mons. G. Kren iz Gorice je izdal letos precej izčrpno monografijo o goriških misijonarjih. Knjiga je hvalevredna in skrajno objektivna. Po njej je posnet tudi naš pregled.

Ze s tem, da je pisatelj ugotovil kraj in dan rojstva o. Ivana Mesarja, našega prvega misijonarja mučenika, je doprinesel veliko uslugo na tem polju. Ivan Mesar je bil rojen v Gorici in krščen v naši stolnici dne 12. avgusta 1673. Oče mu je bil Mihael, mati Katarina. Oče je bil iz Rihemberga in bil premožen meščan, ker se v matricah imenuje »Messer Michael Messar«, kar pomeni gospod Mihael Mesar. Naš misijonar je bil najmlajši izmed petih bratov in treh sester.

Poleg o. Mesarja poznamo še enega rojaka iz Goriške, ki je kot jezuit leta 1749 odšel v misijone v Peru. Njegovo ime je o. Nikolaj Susić. Svoje življenje pa je zaključil v redukciji Magdalena, v sedanji Boliviji med Indijanci, znanimi pod imenom Mokos.

V Tiflis-u na Kavkazu je deloval od leta 1784 do leta 1804 o. Arelij Zanutič, rojen v Gorici dne 16. julija 1749.

V Braziliji, v pragozdovih med divjaki, je deloval eden najslavnejših naših misijonarjev o. Serafin Madon. Rojen dne 29. maja 1829 na Banjšicah je bil najprej inženir, nato kapucin in od leta 1872 do leta 1918 v Braziliji med Indijanci eden najbolj znanih pionirjev krščanstva in kulture.

V državi Parana misijonarji od leta 1939. naš

duševnega kruha. To delo je nad vse hvaležno.

»Lučka« stane za vse leto 5 lir. Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 2. Ka.

Slovenske narodne pesmi, prirejene za kitaro, so izšle in je tako zamašena velika vrzel, kajti pomanjkanje domačih kitarskih not je najbrž bilo vzrok, da pri nas za kitaro ni bilo toliko zanimanja kot ga to domače in eno najcenejših glasbil služi. — Pesmi so izšle v dveh zbirkah (po 13 in po 6 pesmi); dobite jih v Ljudski, Matični in Učiteljski knjižarni.

Nove muzikalije. Izšla je zbirka 26 slovenskih narodnih pesmi za kitaro. Priredila in izdala sta jo Josip Turšič in Stane Kranjc. Pesmi so prirejene preprosto, lahko umljivo. Druga (Sonce čez hribeček gre) bi morala biti pisana pravilno v 3/4 taktu. Če so mišljene pesmi tako, da se ob spremljanju instrumenta tudi pojejo, potem bodo zaradi svojih višin prišle v poštev predvsem za tenorski glas. Ljubiteljem kitare zbirko priporočamo.

Malioglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Kmečkega fanta

sprejemem za blazepa h konjem ter za vsa domača dela. Javiti se je takoj. Sušteršič, Sp. Hrušica pri Ljubljani. b

Uvajenci

Vajenca

poštenega in zdravega - isčem. Model. mlazarstvo Krajnc Milan - Tyrševa cesta 41, Ljubljana. v

Prodamo

850 l dolenjskega cvička pristnega, prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12805. 1

Ubrt

Posteljne vložke

izdeluje iz močne žlice in sprejema popravila Alojz Andlovic - Gregorčičeva ulica 6.

Službe

Ištejo:

Prenos kuriva

v stanovanju prosim dobre ljudi, da mi poverijo. Ponudbe na upravo pod »Pošten« št. 12890. a

Posestva

Parceli

10 minut od postaje v Zalogu, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12980. p

Lep sadni vrt

(stavbna parcela) v izm. 2672 m², na lepem kraju, v bližini mešč. šole, napredaj. - Polzve se v upr. »Slov.« št. 12977. p

Čitajte in širite »Slovenca«!

Razno

Zavese

za zatemnitev iz papirja nudi solidno in poceni

Puc Danilo

tapetnik Ljubljana, Slomškova 9 Telefon št. 35-71.

Denar

Posojilo

50 do 100.000 lir na hišo v centru, isčem. Ponudbe na ogl. odd. »Slov.« pod »Prva vknjižba« št. 12974.

Avto-motor

Poltovorni avto

enotonski, v dobrem stanju, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« št. 12983.

Sobe

Oddajo:

Nememblovanu sobo

s kopalnico oddam eni ali dvema gospodoma ali gospodičnima. - Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Mir in snaga« št. 12920. s

mladi rojak o. Patricij Kodermac, kapucin, brat volčanskega župnika. Rojen je bil v Neblem, v zahodnih Brdih dne 4. aprila 1911.

Tudi Salezijanske družba ima štiri misijonarje v daljnih deželah, ki so rojeni in vzgojeni na Goriškem. V Patagoniji in Čileju je od leta 1924. do leta 1935. misijonar Josip Malič iz Mirna. Sedaj je v domovini. Karol Mlekuž iz Bovca je od leta 1925. do svoje smrti leta 1933 v salezijanskih misijonih v Assamu bil goreč misijonar. Bovec šteje med svoje pa še enega misijonarja. V Kolumbiji je študiral bogoslovec in bil posvečen v duhovnika dne 3. decembra 1939. salezijanec Mirko Rijavec, rojen v Bovcu dne 21. dec. 1910. Početkom je bil med gobavci, letos pa deli svoje delo med profesorsko službo zavoda Maldonado in med Indijanci. Salezijanski pomočnik Stanko Pavlin, rojen v Grgarju dne 14. nov. 1914, je danes vodja salezijanske tiskarne v Tokiu na Japonskem.

Med misijonarji Božje Besede je deloval v začetku najprej v Braziliji nato v Portugalski Senegambiji p. Ciril Seigerschmidt. Rojen v Idriji je umrl v Madridu dne 5. dec. 1918.

Prvi, ki se je odzval klicu v Ameriko iz gor. nadškofije, je bil Ivan Mozetič. Mož je bil rojen dne 13. nov. 1797. Početkom profesor v goriškem bogoslovju je leta 1847 odšel v Pittsburg v Ameriko. Vstopil je pa le pet let. Umrl je kot goriški kanonik.

Drugi duhovnik, ki je iz Goriške odšel v Ameriko, je bil Ivan Stibiel, rojen dne 31. oktobra 1821. Leta 1850. je odšel v Ameriko, kjer je deloval do smrti leta 1869. Bil je poslednjič generalni vikar pittsburskega škofa.

Goriška pokrajina pa je danes prav častno zastopana tudi po ženskah, ki delujejo v misijonih. S. Angela Medveček, rojena v Gorici, dne 10. februarja 1905, je po končanem tolminskem učiteljskem študiju bila nekaj let učiteljica v naši deželi. Leta 1929. je stopila med Hère device Pomočnice, končala študije na vseučilišču v Genovi in je leta 1934 odšla v misijone v Venezuelo, kjer je danes profesorica na učiteljskem v Mesida.

V Podsobotinu je bila rojena s. Florijana Jericija. Z 20. leti je stopila med misijonarko »Consolata« v Turinu. Od leta 1933. misijonarki v Abe-siniji v apost. vikariatu Gimma.

V Gorici je bila že pred 70. leti ustanovljena kongregacija Sester Božje Previdnosti. Na generalnem kapitulju leta 1926. je rajni nadškof Sedej pozval kongregacijo na misijonsko delo. Odziv je takoj sledil. Ze istega leta so prve sestre odšle v misijone. Med temi so bile Slovenke s. Alojzija Hutter, rojena v Ajdovščini, ki je umrla kot misijonarka v Tietie v Braziliji leta 1940, in s. Oliveta Lupin, rojena v Standeržu dne 10. nov. 1897., ki je danes goreča misijonarka v Uruguaju. Izmed slovenskih šolskih sester je s. Maria Serapija Cerne, rojena v Konbergu dne 8. marca 1908. misijonarka v Paragvaju in s. Paula Rupnik iz Idrije v Uruguaju. V Južni Ameriki so še s. Huminata Reven, s. Margareta Grosar in s. Agripina Stemberger.

Kot prava misijonarka v divji Oceaniji je s. Metoda Fabčić med misijonarkami sv. Marije iz Liona. Rojena je v St. Vidu pri Vipavi leta 1907.

Ce pristejemo še naše častite sestre v Egiptu, številni mladi naraščaj pri Salezijancih in Maristih v Turinu (10 dečkov) in še tuptam koga, ki je v tem pregledu prezrl, moramo s ponosom ugotoviti, da je goriška dežela tudi na tem polju dala svoj lep prispevek za razširjenje kraljestva Kristusovega. Veleč. g. kanoniku Krenu gre zasluga, da nam je ta material zbral.

Umrl mi je na Dunaju dne 8. novembra 1941, moj ljubi brat, gospod

JOSIP RASP

vladni svetnik v pok.

Dragega pokojnika priporočam v molitev.

ZALUJOČA SESTRA.

Osebe tvrdke A. Sarabon & Co.

sporoča, da je umrl njihov srčno dobri in nepozabni šet, gospod

Andrej Šarabon

veletrgovec in posestnik

Ohranili ga bomo v trajnem in hvaležnem spominu

V Ljubljani, dne 23. novembra 1941.

Zverinski načrti ameriškega Juda

V javnosti se je že večkrat slišal glas o zločinah ameriškega Juida Nathana Kaufmana zoper Nemce, če bi bili premagani. O tem je pisal v »Neues Wiener Tagblatt« *z dne 20. novembra t. l. tudi Manfred Jasser, ki se zgraža nad temi nekulturnimi načrti in pravi dobesedno: Theodore Nathan Kaufman je predsednik »American Federation of Peace« *ter je ob enem z Laguardio in Bernhardom Baruchom v najmočnejšem Rooseveltovem krogu. Njegova knjiga »Germany must perish« *je izšla v založbi Argyle-Press, Newark, New Jersey. Več izvodov je po zračni poti prišlo v Nemčijo, en izvod je bil predložen tudi zastopnikom zunanjega tiska v Berlinu. Knjiga, ki je bila natisnjena v velikanski nakladi, je bila z uradno ameriško pomočjo razširjena v Anglijo, ameriško in angleško časopisje je pisalo o njej obširno in navdušeno. Prevedba v tuje jezike je na drugi strani zavoja izrecno prepovedana, razen tega je pisatelj najstrožje, tudi v izvlečkih, prepovedal razširjanje vsebine v nemščini. Nas ta prepoved ne veže, Zadeva se tiče v prvi vrsti nas, pravi člankar v »Neues Wiener Tagblatt«.***

Posledica Kaufmanovih »raziskovanj« *je vsebovana v kratkih stavkih: »Nemčija je vsilila svetu totalno vojno. Za to mora dobiti totalno kazen. Je pa samo ena odina taka totalna kazen: Nemčija mora za vedno umreti. Smrtna obsodba obsega devet členov. Da bi pokazali, da ne gre samo za jezoriti pamflet, ampak za dobro premišljeno, skoro juridično delo, jih Manfred Jasser tudi navaja.*

Člen 1.: Nemška armada bo brez odloga in docela razorožena, vse orožje bo spravljeno z nemškega področja. Člen 2.: Celotna nemška industrija bo postavljena pod strogo nadzorstvo, nemški delavci bodo nadomeščeni z delavci iz zaveznških držav. Člen 3.: Nemška vojska bo razdeljena v skupine, ki bodo skoncentrirane po strogo razmejenih prostorih in vojaki bodo takoj sterilizirani. Člen 4.: Civilno prebivalstvo, moške, žene in otroci, bodo porazdeljeni v okrožja in sterilizirani. Člen 5.: Nemška vojska bo (po popolnoma izvedeni sterilizaciji) razdeljena v delavske bataljone, ki bodo obnavljali porušena mesta. Člen 6.: Nemčija bo razkosana in dodeljena drugim. Priloženi zemljevid kaže možnosti za razdelitev, ki se lahko izvede v zvezi s prenehanjem Nemčije. Člen 7.: Nemški civilisti ne smejo potovati preko določenih meja, dokler ni sterilizacija popolnoma končana. Člen 8.: Nemci se bodo morali naučiti jezikov držav, katerim bodo prideljeni. Po poteku enega leta bo ustavljena izdaja nemških knjig, listov in objav, nemški radio bo omejen in nemške šole zaprte. Člen 9.: Od strogo prisilne in brezobzirne sterilizacije bodo izvzeti tisti nemški državljani, katerih svoji, državljani raznih zmagovalnih držav bodo prevzeli denarno odgovornost za njihovo izselitev in vzdrževanje ter moralno odgovornost za njihovo obnašanje. (Ta člen bi lahko imenovali »emigrantske« *člen.)*

K vprašanju sterilizacije dodaja Kaufman še nekaj izjav, da bi že vnaprej pomiril tiste, ki bi utegnili sočustvovati z Nemci: »Sterilizacija je neškodljiva operacija brez bolečin in pacient z njo ni resno okrnjen. Njene posledice so manj škodljive kakor posledice navadne injekcije in ne resnejše od posledice izdrtega zoba. Če pomislimo, da so zdravstveni ukrepi, kakor cepljenje in opravljanje s serumom redne dobrote za človeštvo, tedaj lahko smatramo tudi sterilizacijo

nemškega ljudstva le za velik zdravstveni ukrep, da bi se za vedno ubranili pred bacilom nemštva... Sterilizacija bi najlažje in najhitreje izvedli po vojaških enotah. Če pomislimo, da bi lahko to delo opravljalo 20.000 zdravnikov, od katerih bi lahko opravil vsak na dan najmanj 25 operacij, bi sterilizacija vojaštva trajala kvečjemu mesec dni. Po popolni sterilizaciji bi ljudski naraščaj z rojstvi prenehal. Če vzamemo za osnovo normalne številke umrljivosti, to je 2 %, bi nemški živelj padel letno za 1.500.000 duš. Tako bo v dveh pokoljenjih postalo dovršeno delo, tisto, kar bi sicer veljalo milijone človeških življenj in stoletne napore, namreč izbrisanje nemštva in njega nositeljev.«

Nato nadaljuje Manfred Jasser: Iz zemljevida, omenjenega v čenu 6., je razvidno, da naj bi dobila Vzhodno Prusijo, Pomorjansko, Brandenburg, Slezijo in Berlin Poljska; Dresden, Leipzig, Dunaj in Avstrijo Češka; Porurje, Turingijo in Bavarsko z Monakom Francija, ki meji z novo Češko; Hamburg in Lübeck Nizozemska, Porenje pa Belgija.

Manfred Jasser nato nadaljuje: Na jasnem si moramo biti o sledečem: Členi tega »mirovnega programa« *niso iznajdba Teodorja Nathana Kaufmana, temveč zgolj njegova nova formulacija in sistematizacija. Za vsak tak predlog so dokazi v angleškem tisku. Vsebinska prvega člena se bistveno strinja z zahtevo osme točke Churchill-Rooseveltove izjave na ladji »Potomac«. Angleški listi so že dolgo pred Kaufmanovo knjigo pisali o sterilizaciji nemškega ljudstva. Prav tako je priljubljen predmet angleškega tiska brezobzirna razdelitev Nemčije, samo potek mej je malenkostno različen od Kaufmanovega. Sedaj tudi razumemo, zakaj taka knjiga ni izšla v Londonu, marveč v New Yorku. Angleške razlage o razkosanju Nemčije namreč redno povzročajo huda razburjanja med zastopniki v Londonu »akreditiranih« *držav. Če pa pridejo taki načrti iz Amerike, tedaj jim lahko dajo videz »privatnega«. Pravijo, kako naj Zedinjene države formulirajo mirovne pogoje, če sploh niso v vojni.**

Toda to nikogar ne vara. Anglija bi lahko povedala, da odklanja morilski program Teodorja Nathana Kaufmana. Angleški tisk bi lahko knjigo odklonil in njegove predloge odvrnil daleč od sebe. To se ni zgodilo. To se tudi ne bo zgodilo. Ne bodo odklonili ničesar, kar je spregovorjeno iz duše, kar so itak sami predlagali tako često, samo ne tako sistematično, ker so morali, žal, upoštevati neke ozire.

Mi smo tudi že pred Kaufmanovo knjigo vedeli, kaj bi nas čakalo, če bi vojno zgubili. Nam pa je vendar v korist, če nam vedno potrjujejo, da se ne moremo umakniti in ne bežati, da si nam ni treba mučiti možganov, kako bi naše ljudstvo spravljali v žerjavico s krvavimi »mirovnimi« *cilji, marveč lahko naš vojni cilj povemo v enem stavku: če hočemo živeti, če naj tudi v bodočnosti živí nemško ljudstvo in Nemčija, potem mora biti Anglija premagana.*

All veste tole!

Če naročite »Slovenčev« *knjižnico« *boste podprli tudi številne grafične delavce, ki bodo ostali pri delu**

Uradništvo in nameščenci Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani naznanjajo pretresljivo vest, da je v soboto, dne 22. nov. 1941, mirno v Gospodu zaspal dolgoletni zavodov predsednik, gospod

Andrej Šarabon

veletrgovec

Blagemu pokojniku, ki je bil vedno naklonjen težnjam osebja, bomo ohranili trajen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 23. novembra 1941.

Naznanjamo žalostno vest, da je preminul naš dolgoletni predsednik, gospod

ANDREJ ŠARABON

VELETRGOVEC

V preminulem smo izgubili skrbnega in velezaslužnega voditelja, ki si je pridobil nevenljivih zaslug za dobrobit našega podjetja in je bil nastavljenecem podjetja vedno vzor in zvest prijatelj.

V Ljubljani 22. novembra 1941.

Upravni svet, ravnateljstvo, uradništvo in nastavljenci
DELNIŠKE DRUŽBE PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš predobri in neumorni družabnik, gospod

ANDREJ ŠARABON

veletrgovec in posestnik.

Na zadnji poti smo ga spremili v torek 25. novembra 1941, ob 3. uri popoldne od doma žalosti, Hrvatski trg 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Neumornega in za trdko prezaslužnega družabnika ohranimo v trajnem in hvaležnem spominu.

Ljubljana dne 22. novembra 1941.

A. ŠARABON & Co.

Upravni svet in ravnateljstvo Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani
naznanjata žalostno vest, da je v soboto, dne 22. novembra 1941 ob 19, umrl njihov prezaslužni
in nepozabni dolgoletni predsednik, gospod

Andrej Šarabon

veletrgovec

Naš zavod, ki ga je pokojnik vodil nesebično dolgo vrsto let s svojo neumorno delavnostjo, utrpi z njegovo smrtjo nenadomestljivo izgubo.

Vzornemu predsedniku ohranimo trajen, časten spomin.

Ljubljana, dne 23. novembra 1941.